

Jubileumgids

75 jaar
Christelijke MAVO-school
Zwartsluis

COLOFON

Samenstellers : Bas van Gelder
Jan Veldkamp

Ontwerp logo : Peter la Roi

Uitgave : Chr. Mavoschool voor Zwartsluis en omstreken

Druk : Drukkerij Hoekman b.v. te Genemuiden

Inhoud

Voorwoord	7
De eerste directeur	9
Terugblik	11
De tweede directeur	19
Uit de jaren dertig	20
Groepsfoto's	23
1960 - 1964 L'histoire se répète.	27
Schoolreizen	35
Sportdagen en sportieve evenementen	41
Het Examen	45
Herinneringen	49
1984 - heden	51
Introductieweken/dagen	61
Jubileum MAVO 25 jaar	65
Onze tijd aan de MAVO	67
Nawoord	69

Voorwoord

Voor u ligt het jubileumboekje ter gelegenheid van het 75-jarige bestaan van de christelijke MAVO-school te Zwartsluis. Gezien de leeftijd van de school is een felicitatie zeker op z'n plaats aan eenieder die zich met de school verbonden voelt. Onze dank gaat uit naar de jubileumcommissie voor het vele werk dat verricht is voor dit boekje en de verdere activiteiten aangaande de viering van dit jubileum.

Bovenal echter mogen wij de Heere danken dat zo'n lange tijd christelijk onderwijs in Zwartsluis gegeven mocht worden. In dit boekje wordt teruggeblikt op de afgelopen periode, waarin voor velen de herinneringen de revue zullen passeren.

Het bestaan van een school en dat 75 jaar, wil toch wel wat zeggen over de behoefte aan zo'n streekschool. Ondanks de vele veranderingen in het onderwijs en de steeds strengere eisen van huisvesting, heeft de school zijn bestaan zeker bewezen. Ook in de toekomst zullen vele aanpassingen noodzakelijk zijn om het voortbestaan te verzekeren. Betreffende het onderwijs vinden reeds onderzoeken plaats of er mogelijkheden zijn nauwer samen te werken met besturen van andere schoolgemeenschappen om zodoende de leerlingen een zo breed mogelijk onderwijsaanbod te kunnen bieden en om bestuurlijke verantwoording breder te kunnen dragen. Aangaande de huisvesting mogen wij ons verheugen op het feit dat de voormalige Arembergschool met ons gebouw wordt verbonden, waardoor de noodlokalen verleden tijd zullen worden.

Namens het bestuur wens ik u veel leesplezier en spreek de wens uit dat in de toekomstige tijd u, leerlingen, onderwijzend en ondersteunend personeel, directie en bestuur Gods zegen mogen ontvangen.

april 1996, H. Groothuis.
Waarnemend voorzitter.

Schoolfoto uit 1923

Liggend: Peter Bouwan, Kasper v Veen, Lammert Smit. Eerste rij: ?, Thijs vd Berg, Jan Bosman, Cornelis Stam, Simon Dragt, Bart Hoekstra, Jan Schuurring, Jacobus Visscher, Tinus de Jonge, Cornelis Stam. Tweede rij: Meester J. Booy, Egbert v Veen, Wicher Schuurring, Jan Schuurring, Dirk Kuiper, Gerard Huisman, Eef Mooiweer, Pietje Wijtzes, Manna Metselaar, Kees Westhuis, Wicher Schra. Derde rij: Meester H. Funcke, cor Kisjes, Jacobus de Goede, Dientje de Jong, Willie Roelofs, Grietje Post. Vierde rij: Wolter Wessemius, Gerrit Weijs, Joh. Wilh. Dekker, Janke Post, Willemien Corporaal, Liesbeth Schaapman, Sophia vd Stouwe, Geertje vd Stouwe, Herm Smit, Willem vd Horst, meester E. de Boer. Achterste rij: Anton Appelo, Piet Smit, Willem Veuger, Johan Appelo, Jan Schuurring, Gerrit of Roelof v Heerde.

De eerste directeur

De heer Pieter Hoekstra, geboren 29 december 1873, was reeds in het bezit van de hoofdak-tedrie taalakten(Frans-Duits-Engels) en een bekwaamheid in het geven van “vrije en orde-oefeningen”, toen hij als 37-jarige onderwijzer vanuit Vianen per ingang van 1 augustus 1911 een benoeming aanvaardde aan de Gereformeerde School te Zwartsluis.

Deze had namelijk een MULO-afdeling aan de bovenbouw. Het gebouw stond aan de Zomerdijk (het latere, inmiddels afgebrande, Besto-gebouw) Zijn aanvangssalaris bedroeg f 125,- per maand. Blijkbaar was men in Zwartsluis ingenomen met zijn komst, want ten behoeve van zijn installatie werd er op 28 september 1911 een collecte gehouden. Opbrengst f 20,15 Omgerekend naar huidige maatstaven zou dat ruim vierhonderd gulden zijn. Ook zijn verhuizing (kosten f 39,50) wordt betaald door het bestuur. Hij heeft een groot gezin.

Op 1 januari 1919 heeft hij 10 kinde-ren. Dat hadden er 12 kunnen zijn, want in juli 1914 stierven kort na hun geboorte twee van zijn kinderen.(Een tweeling)

Dan, als in 1921 de ULO-school zelf-standig wordt, wordt hij benoemd tot de eerste in functie tredende directeur. Zijn “Leerplan Vervolgonderwijs” dient hij in en wordt goedgekeurd op 24 september 1921. De school start met 55 leerlingen. Na 1924 begint echter het aantal te dalen. Na de dramatische terugval in 1927 naar 27 leerlin-gen,houdt dhr. Hoekstra op de jaarver-gadering van 26 januari 1928 een felle toespraak. De notulist, die zijn woorden opschreef, kon zelfs tussen de regels door niet verhullen dat dhr. Hoekstra de aanwezigen op enigszins vermanende wijze moet hebben toege-sproken.

Bovendien verwondert hij zich over

De heer Hoekstra

Schoolfoto uit 1925

Bovenste rij, v.l.n.r.:?, Hendrik Visscher, ?, ?, ?, ?, ?. Derde rij, v.l.n.r.:Souwman,?, Betsy Dekker,?, Liesbet Schaapman, Dientje de Jong, Richt Kisjes, ?, Barteld Stam, Peter Bouwman, Derk de Jonge. Tweede rij, v.l.n.r.: Meester vd Mey, ?, Siema v Eyken, Wilhelmina v Dijk, Willy Roelofsen, Willemien Corporaal, Grietje Post, Hiltje Hoekstra, ?, Hendrik Jan Mulder, Cor Kisjes, Jacob Voerman, Pieter Hoekstra, ?, Jan Huisman, Toppe vd Mey, meester Joustra. Eerste rij, v.l.n.r.: Meester Huisman, Jantinus v Dijk, Jan Eikelboom, ?, Dirk Gerard Vaartjes, Tinus de Jonge, , Joustra, meester Hoekstra. Zittend: Johan Buit en Folkert Wijtzes.

het feit, dat een plaats als Zwartsluis, met zo'n 180 leerlingen op de eigen Lagere School en zo'n 70 leerlingen op de Hervormde School, niet voldoende leerlingen kan leveren om de ULO-school te bevolken.

Citaat :..... Voorts betreurde hij dat zoo weinig meisjes het mulo-onderwijs volgen, met de opmerking dat gewoonlijk door ouders wordt gezegd :
 “.... Och, ‘t is maar een “Maagie” !....”

Er is weinig meer bekend over deze man. Maar tijdens het doorlezen van de, overigens in uitstekende conditie verkerende, archiefstukken, ontstaat een beeld van een man, die kwaliteiten had, instond voor zijn school in een tijd van recessie en schoolstrijd en gezien zijn toespraken ook niet bang was om kritiek te leveren. De school moest uit het dal, waarin zij verkeerde. De tijd heeft geleerd dat het hem niet meer werd vergund dit te bewerkstelligen, maar wel zijn opvolger dhr. De Groot, die op 1 januari 1931 het roer overnam. Zijn leven in Zwartsluis kende ook droeve dagen. In 1920 stierf zijn zoontje van 10 jaar, in 1922 een zoon van 15, in 1924 zijn vrouw (49 jaar) en in 1927 een zoon van 21 jaar. Hij krijgt last van zijn hart en in een bewogen brief van 24 januari 1929 verzoekt hij het bestuur hem met ziekteverlof te sturen. Hij zal nooit meer aan het werk komen. Hij overlijdt in 1931.

Terugblik

Geen eenvoudige opgave: een artikel schrijven ter gelegenheid van het 75-jarige bestaan van de mulo/mavoschool van Zwartsluis. Niet eenvoudig om verschillende redenen. Ten eerste is de lengte van dit artikel aan beperking gebonden. Deze eis dwingt tot het maken van keuzes uit een zeer groot aantal feiten. Zo'n keuze is uit de aard der zaak subjectief. Wat men uit eigen ervaring weet zou wel eens overbelicht kunnen worden ten koste van gebeurtenissen die men slechts van horen zeggen en uit archieven weet weer te geven. Dit artikel omvat slechts de periode uit het bestaan van de school van 1921, het jaar van de oprichting, tot 1984, het jaar waarin onze taak er eindigde. Deze periode valt weer uiteen in de tijdvakken 1921-1941, de tijd die we zelf niet hebben meegemaakt en

Dhr R.D. Leenman.

Schoolfoto 1932

Onderste rij v.l.n.r.: Paulus Pees, Albert Altena, Tiemen Mateboer, Jan Kroeze, Gerrit J. Buit, Tiemen Vinke, Geesje Esser, Willie Lenderink. Tweede rij v.l.n.r.: ...Danser, Hendrik v Dalfsen, ?, ?, Helmich vd Kolk, Joh. Hoekstra, Frans Hielkema, Hendrik Jos vd Stouwe, Engeline Drog, Trijntje v Dalfsen. Derde rij v.l.n.r.: Lammert vd Zande of Hendrik Sijp, Willem vd Berg, ?, ?, Jan Smit, Arend Oldenhof, Arend Bieze, Lucas J. Schuur, Jansje Schroten, Femmigje Vinke, Margje Suermond, Wilhelmina H. Drok, dhr. J. de Groot. Vierde rij v.l.n.r.: Dhr. Ten Hoope, dhr. Van 't Riet, Willem Jongman, G. Doosje, Jan Visscher, Arnoldus v Veen, Arie Brouwer, Van Veen-Driezen, Johanna Schurink, Teuntje vd Woude, Fennigje vd Stouwe. Bovenste rij v.l.n.r.: Hendrik Visch, Teunis Visch, Wicher Buskes. Daaronder: ?, Hendrik J. Huisman, Karst Joh. Berman.

Eerste en tweede klassers in 1934

Leerkrachten : meester de Groot en meester ten Hoope. Leerlingen : o.a. Peter Bouwman, Evert vd Linde, Libbe Brandsma, Lammert vd Zande, Albert Breman, Klaasje vd Linde, Pietje Buit, Mientje Keuter, Henk Goossen, Marry Siam, Koop Drok, Roelof Schaapman, Jan Willem Lenderink, Riek vd Meulen, Gerrit vd Belt, Bertus Pierik.

waarover slechts het schoolarchief ons kan inlichten en de tijd van 1941 tot 1984, waarbij we op ons eigen geheugen vertrouwen. Wat er in de laatste twaalf jaar is gebeurd valt buiten het bestek van dit verhaal.

Wat slechts weinigen weten is dat Zwartsluis reeds in de vorige eeuw een muloschool heeft gehad. De wet van v.d. Bruggen van 1857 had hiertoe de mogelijkheid geopend. Het was een openbare school met als hoofd de heer Berkhof, die maar liefst vier lagere akten bezat. Zijn salaris was er dan ook naar: f 1200.—, het dubbele van wat zijn eerste onderwijzer verdiende en meer dan het traktement van de predikanten uit die tijd. In 1878 bij de wet van Kappayne v.d. Capello werd de muloschool weer afgeschaft. Wel bleven er vervolklassen bestaan, in de Sluziger volkstaal de Franse skoele geheten.

Omstreeks 1900 kwam na een aarzelend begin de muloschool weer van de grond. We kunnen dit schooltype niet los zien van de maatschappelijke ontwikkelingen. Was de H.B.S. - de naam zegt het reeds - de school voor de kinderen uit de betere standen, de muloschool werd de school voor de jeugd van de geëmancipeerde arbeiders. In 1907 werd in Amsterdam het eerste examen afgenomen met27(!) kandidaten.

In 1908 werd in Zwartsluis voor het eerst de gedachte geopperd te komen tot een zelfstan-

dige muloschool, uitgaande van de in 1887 opgerichte vereniging “De Gereformeerde School”. Voor een kleine plaats als Zwartsluis een gedurfd plan. Er werd een commissie benoemd die de mogelijkheid tot oprichting moest onderzoeken. Ze kwam in 1910 tot de conclusie dat er vooreerst geen sprake kon zijn van een zelfstandige muloschool. Wel kwam er een afdeling als bovenbouw op de lagere school. De heren Kroeze, Eikelboom, onderwijzers aan de lagere school gaven hier les naast de heer Hoekstra overgekomen van Vianen. Uit deze bovenbouw is in 1921 de muloschool ontstaan. Wat de huisvesting betreft heeft men overwogen een geheel nieuw gebouw tot stand te brengen. Vooral de inspecteur drong hierop aan. Dit werd echter een te kostbare zaak bevonden en na enig overleg met de gemeente kreeg men de beschikking over de leegstaande openbare lagere school in het Klein Lageland, gebouwd in 1885. Hier zou men onderdak vinden tot 1956, toen de nieuwe school aan de Kolk werd geopend. Het oude gebouw, een zeer solide constructie, werd toen omgebouwd tot garage van de firma Marsman.

Eén van de weinige foto's (1937-1938) in het gebouw aan het Klein Lageland. Links vermoedelijk Hendrik v Benthem, rechts Herman Sterken.

Een paar derde klassers (sept. 1947) v.l.n.r.:Gerrie vd Belt, Frieda Koppers, Leny Teeuw, Mientje Tulp.

Wie de situatie van de oude school heeft meegemaakt en die vergelijkt met de accommodatie van het moderne schoolgebouw vraagt zich af: Hoe kon hier les gegeven worden?

Er waren drie lokalen, aan weerszijden van de ingang elk een en achterin lokaal drie, een soort pijpenla. De vloeren waren van dikke brede delen, de ramen zo hoog aangebracht dat de leerlingen niet naar buiten konden kijken. Grote kolomkachels met lange pijpen naar de schoorsteen in het midden van het plafond, waaruit bij de aanvang van het stookseizoen eerst de roeken moesten worden verdreven. De kachels werden gestookt met cokes of eierkolen. Ze werden 's morgens aangemaakt met turf en petroleum. Het kolenhok was naast een kast in lokaal 1. Wie daar les gaf op het moment dat de kolenkit van een ander lokaal gevuld moest worden, kon zich niet meer verstaanbaar maken vanwege het lawaai. De kruipruimte onder de vloer was vrij hoog en daar de leerlingen veelal nog klompen droegen en die in school aanhielden, moest men z'n stem nogal eens verheffen met die klankkast.

In het gehele gebouw was zegge en schrijve één kraan, in een hokje achter in de gang, waar ook de restanten van de vroegere pomp zich bevonden. Hiernaast lagen de toiletten, 4 stuks, waarvan 's winters de afvoer was bevroren, met de onsmakelijke aanleve van dien. Dan was er achter lokaal 1 nog een piepklein kamertje bedoeld voor de opslag van leermiddelen en voorzien van een kacheltje dat nooit gebruikt werd, ofschoon het het bekende opschrift

Het bestuur van de vereniging "De Gereformeerde School" in 1936. Zittend aan tafel v.l.n.r.: G. de Jong, J. Kampherbeek, J. Blei, K. Kinkhorst, W. vd Berg, B.A. Vinke, D. Jalink, I. Corporaal, Meulink, Smit, Batteram. Tweede rij, v.l.n.r.: Hoekstra, Oostenbrink, K. Laansma, J. de Groot, Eikelboom, D. de Jong, Y. vd Meer. Bovenste rij, v.l.n.r.: J. Kroeze, R. Schaapman, J.A. Blaak, R. de Vos, L.H. Beek, A. Eikelboom.

Schoolfoto in oorlogstijd (1941)

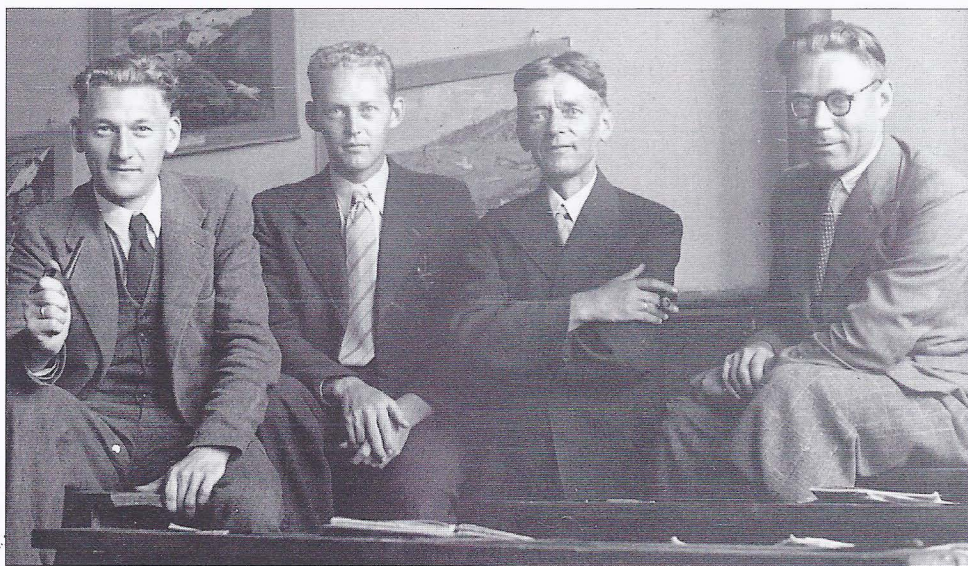
Voor zover bekend is dit de enige foto, die een goed beeld geeft van de voorkant van het gebouw aan het Klein Lageland.

droeg: Je brûle tout l'hiver sans m'éteindre. ("ik brand de gehele winter zonder ophouden" Red.) Aan het meubilair viel niets meer te beschadigen. De lessenaars waren zo geconstrueerd, dat je als onderwijzer je stoel niet te ver naar achteren moest schuiven want dan kwam je onherroepelijk te kletteren, zoals men hier zegt. Op het pleintje voor de school heeft nog jarenlang de bekisting gestaan van een regenput, waaruit men, toen er nog geen waterleiding was gedurende 1 uur per dag à raison van 1 cent per emmer water kon halen. Vermeldenswaard is ook nog de sloot die onder een brugje door naar de Arembergergracht liep. Hier vond jaarlijks bij de aanvang van de cursus het zgn. stippen plaats van de nieuwkomers, d.w.z. ze werden - alleen de jongens - aan de benen naar beneden gelaten over de brugleuning, tot hun haar het niet al te frisse water raakte, een soort ontgroening. Het is geen fraai beeld dat we hier hebben geschetst en de helft is U nog niet aangezegd.

En toch, en toch

Er is naar ons oordeel geen mooiere tijd geweest dan die van het verblijf in het Klein Lageland. We zouden het verstandelijk niet eens kunnen verklaren. Kwam het door de harmonieuze, gemoedelijke sfeer die er heerste? Kwam het door de kleine omvang van de school waardoor ieder iedereen kende? We weten het niet. Le coeur à ses raisons que la raison ne connaît pas, heeft Pascal geschreven. (vrij vertaald: "Het hart heeft zo z'n redenen, die het verstand niet kent" Red.) Misschien zit hierin de oplossing.

Maar laten we nog even terugkeren naar de eerste tien jaar van de muloschool. Wat de leerlingen betreft uit die periode, er waren eigenlijk drie categorieën: Leerlingen die er kwamen om de leerplicht vol te maken, zij die er een voorbereiding voor een verdere studie aan de H.B.S. in zagen en degenen die het einddiploma wilden behalen. Het verloop was dan ook

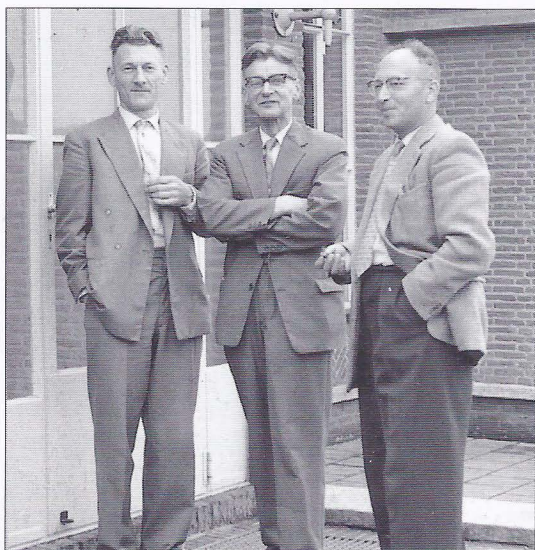

De heren Leenman, Heeringa, De Groot en De Vries in 1947.

aanvankelijk vrij groot, vooral in de lagere leerjaren. In 1927 was het aantal leerlingen gedaald tot 27. Er vielen ontslagen. Het hoofd, de heer Hoekstra, een bekwaam onderwijzer werd ziek. In de tijd dat hij in Zwartsluis werkte verloor hij zijn vrouw en vijf kinderen. In 1929 ging het niet meer. Hij werd afgekeurd. Men heeft toen ruim een jaar gesukkeld met

drie vervangers die maar kort bleven. Met de benoeming van de heer J. de Groot kwam de school in rustiger vaarwater terecht. 27 jaar lang heeft hij de school geleid op geheel eigen wijze. Als hij eenmaal wist dat zijn personeel zich met hart en ziel voor de school inzette, gaf hij het volledige vrijheid van handelen.

Hij was een figuur om nooit te vergeten. Zijn voornaamste karaktertrek was zijn gevoel voor humor. Velen zullen zich zijn snedige opmerkingen nog wel herinneren en niet minder zijn uiterlijke verschijning of zijn typische

Het triumviraat Leenman, De Groot en Van Goor in 1957

gebaren. Met zijn onafscheidelijke pijp, waarin hij zware shag van de bekende weduwe verbrandde - roken kon je het niet noemen - liep hij 's morgens door het Buitenkwartier naar school, onderweg aanleggend bij slager Blei, de penningmeester van het schoolbestuur. Daarbij liet hij de tijd de tijd, niet tot spijt van de leerlingen.

In 1946 - we slaan dus de oorlogsjaren korthedshalve over - waren er naast de heer de Groot werkzaam de leraren E. de Vries, Tj. Heeringa en R.D. Leenman. De beide laatste leerkrachten hadden vanwege de benoemingskwestie moeten onderduiken omdat de bezetter ze in Duitsland te werk wilden stellen. Toen het leerlingenaantal terugliep moest helaas Heeringa ontslagen worden, maar hij vond snel weer een betrekking in Drachten, waar hij een prachtige carrière opbouwde. De Vries, die eigenlijk naar Zwartsluis was gekomen om dicht bij Kampen te wonen, omdat hij theologie studeerde, werd in 1948 predikant te Dwingelo.

In 1951 werd de heer H. van Goor benoemd. Jarenlang heeft het triumviraat de Groot, Leenman en van Goor - de term is door een oudleering gebruikt - een prachtige tijd meegeemaakt met uitstekende studieresultaten van de leerlingen.

In 1956 werd het oude gebouw afgekeurd. De firma Slot bouwde een nieuwe school, waarvan de eerste steen werd gelegd door de heer de Groot. (15 december 1955) Vanaf dat jaar nam het aantal leerlingen gestaag toe en verscheidene keren moesten er lokalen worden bijgebouwd.

In 1958 ging de heer de Groot met pensioen. Hij werd opgevolgd door schrijver dezes. Er veranderde veel in de jaren die er op volgden: Ten eerste werd de school losgemaakt uit de vereniging "De Gereformeerde School" en ondergebracht in een stichting met de naam "De Christelijke Mavoschool voor Zwartsluis en Omstreken", waarin de lagere scholen uit Genemuiden, Hasselt en Zwartsluis participeren. Hiermee werd het karakter van streekschool, wat ze eigenlijk altijd al was geweest, sterker geaccentueerd.

De tweede grote verandering was de omzetting van muloschool in mavoschool, de grootste miskleun op onderwijsgebied van deze eeuw, althans naar onze smaak.

Het nieuwe gebouw in de beginjaren.

Ter gelegenheid van het afscheid van dhr. R.D. Leenman in 1984 waren de volgende personeelsleden aanwezig : Zittend, v.l.n.r.: Westrik, Rijpkema, Bosman, Leenman, Palfenier, Habermelk, Gelling. Staande, v.l.n.r.: Favier, Van Gelder, Sibma, Bilstra, Wijnbergen, Van de Weerd, De Graaf, Koning, Van de Kooy, Bos, Oldebesten, Smit.

We lichten nog enkele zaken uit de statistiek: het maximale aantal leerlingen werd bereikt in 1982 t.w. 325, waardoor de school in de categorie middelgrote scholen terecht kwam. Bij het opmaken van de balans in 1984 bleken 2700 leerlingen vanaf de oprichting de school te hebben bezocht en bijna honderd docenten er les te hebben gegeven. Ze staan allen geregistreerd, maar we zullen ze in dit jubileumboekje niet allen kunnen vermelden. Het noemen van namen brengt het gevaar met zich mee dat men zich tekort gedaan voelt. We menen echter een uitzondering te mogen maken voor hen die erg lang aan de school werkzaam zijn geweest: J. de Groot, J.M. v.d. Kooy, A. Bosman, T. Wijnbergen, C. van Ommeren, J. Elferink, W. Smit (conciërge). Wat de leerlingen betreft, onder hen tellen we professoren, een minister, predikanten, leraren, onderwijzers, accountants, rechtsgeleerden, wetenschappelijke medewerkers, managers, burgemeesters, ambtenaren, etc. etc. Met deze opsomming willen we niet tekort doen aan de honderden oud-leerlingen die op andere maar niet minder belangrijke posten zich in de maatschappij verdienstelijk hebben gemaakt en maken, dankzij het onderwijs dat ze aan de jubilerende school hebben genoten. We zouden graag meer zaken hebben aangestipt die bij de lezers herkenning kunnen opwekken, zoals de mulo-avonden, de driedaagse reisjes naar "De Bijenkorf" in Nunspeet, de bezoeken aan de geslaagde leerlingen in de examentijd, de boeken en gedichten uit de examenschriften, helaas, er zou geen eind aan komen. We eindigen daarom nu maar met een hartelijke groet aan allen en de wens, dat de mavo-school van Zwartsluis nog velen tot zegen mag zijn.

R.D. Leenman
Oud-leraar 1941-1958
Oud-directeur 1958-1984

De tweede directeur

Jacobus de Groot is geboren op 21 december 1893 op de Burgwal 16 te Kampen. Hij begint zijn loopbaan in Zwartsluis in dienst van de Vereniging voor Christelijk Volksonderwijs aan de Hervormde School aan het Singel. Uiteraard eerst tijdelijk, maar vanaf 1 januari 1914 in dienst met vaste aanstelling. Dit is echter niet voor lange tijd, want hij vertrekt naar Amsterdam, waar hij tot 31 december 1930 blijft werken.

Blijkbaar voelt hij zich tot Zwartsluis aangetrokken. Hij zal ongetwijfeld gehoord hebben van de problemen die de Uloschool had. Op 1 januari 1931 wordt hij aangesteld als directeur. Hij vestigt zich met zijn gezin eerst aan de Zomerdijk 4, later aan de Berkenlaan 1.

Citaat uit de krant bij zijn afscheid :

“Hoewel hij, vooral door talrijke mutaties bij het personeel voor grote moeilijkheden kwam te staan, zag hij kans, dankzij zijn uitzonderlijke pedagogische en didactische kwaliteiten de school voor ondergang te behoeden en er weer een stevige bestaansgrond aan te geven. Gedurende een periode van maar liefst 27 jaar stuurde hij met vaste hand het Uloschip door de vaak roerige wateren. Daarnaast was hij bijna 40 jaar boekhouder van de schoolvereniging. Toen hij in 1958 met pensioen ging, liet hij een bloeiende school achter, gehuisvest in een nieuw gebouw aan de Kolk.”

De eerste steenlegging door hem vond plaats op 15 december 1955 . Na zijn pensionering blijft hij nog tot maart 1979 in Zwartsluis wonen. Dan verhuist hij naar IJsselmuiden. Lang heeft hij daar niet meer gewoond.

Slechts een paar maanden later, op 13 juli, overleed hij.

Uit de jaren dertig

In april 1935 kwam ik op de Uloschool, met als hoofd meneer De Groot, afkomstig uit Amsterdam. Hoewel de school om 9 uur moest beginnen werd het dikwijls wat later omdat meneer De Groot onderweg van huis door het Buitenkwartier nogal eens wat te bespreken had met bestuursleden als kapper Dirk Jalink en slager Jan Blei. Die voornamen waren toen algemeen in gebruik. Zo zou ik ze ook nog kunnen noemen van de talrijke bakkers die er in die tijd in Zwartsluis waren.

Verder was er als leraar meneer Van de Meer. We wisten wel dat hij IJsbrand heette, maar dat zeiden we toch niet. Stiekem werd wel een bijnaam gebruikt. Ik weet niet hoe je die zou moeten schrijven, maar je sprak het uit als "Shampoenie": hij had namelijk zwart haar, dat wel leek op de afbeelding in de advertentie van Shampoo Zwartkop. Toen ik in 1938 geslaagd was had ik dat natuurlijk zelf bij Van der Meer thuis moeten vertellen, maar blijkbaar heb ik dat niet gedaan.

Op de zondag na het examen klampte hij mij bij de kerk aan met de woorden: "als Mohammed niet bij de berg komt, moet de berg maar bij Mohammed komen".

Nu ik het toch over dat examen heb in de zomer van 1938: ik had moeite om met een zin of zelfs bepaalde woorden te beginnen: het was niet zozeer stotteren, maar een niet op gang kunnen komen. Zo was eens in de klas gevraagd wie in Engeland de oppositieleider was. Graag had ik willen zeggen Attlee, maar er kwam geen antwoord. Achteraf denk je: had het maar op het bord geschreven of zo, maar dat deed je niet zomaar. Om die reden had meneer De Groot aan de voorzitter van de examencommissie in Zwolle geschreven dat er uit

Zwartsluis een kandidaat zou komen die wel de kennis had maar soms niet uit z'n woorden kon komen. Erg vervelend dus. Nu was het merkwaardig dat ik nergens last van had en met heldere stem het beroemde Erbkönig van Goethe kon opzeggen, bijna declameren zelfs. De voorzitter liet dan ook weten dat die kandidaat (er was zeker geen naam genoemd) blijkbaar niet gekomen was...

Er gebeurde heel wat in die jaren dertig, de crisistijd, met Dr Colijn van 1933 af als minister-president. Een paar gebeurtenissen; 't is maar een greep: conflict Italië-Abessinië, burgeroorlog in Spanje, het aangrijpend overlijden van Koningin Astrid van België ten gevolge van een auto-ongeluk, nadat het jaar daarvoor Koning Albert al was

omgekomen bij bergbeklimming. Het was op zichzelf al een rage om postzegels te sparen, maar die van België “met zwarte rouwrand” waren toen wel bijzonder in trek.

In ons eigen land binnen één jaar het overlijden van Prins Hendrik en Koningin-Moeder Emma. Maar ook blijde gebeurtenissen, zoals het huwelijk van Prinses Juliana met Prins Bernhard en de beboorte van Prinses Beatrix in 1938. Toen dit in de hele maand januari verwachte bericht, op de radio kwam en de vlaggen tevoorschijn kwamen, moest er op school nog haastig geld ingezameld worden in verband met de begrafenis van een mede-leerling.

Als er verkiezingen waren, zoals bijvoorbeeld voor de Tweede Kamer in 1937, hoefde je niet naar school, want dan was ook de Mulo stemlokaal. Je had echter wel een leuk karwei-tje. Er was namelijk opkomstplicht, dus vrijwel iedere stemgerechtigde bracht zijn stem uit. Ik weet niet of ook andere politieke partijen deze gewoonte hadden, maar in ieder geval had het bestuur van de AR-Kiesvereniging in Gebouw Vrede een paar mensen zitten die bijhielden wie van de bevolking gestemd hadden. Dat konden ze bijhouden aan de hand van lijstjes die schrijvers in de stemlokalen hadden opgesteld. Blijkbaar kende men iedereen, in ieder geval de geestverwanten. Die lijstjes moesten dan regelmatig gehaald worden en in Vrede afgeleverd. Als dan laat in de middag bleek dat mensen van wie verwacht mocht

Groepsfoto schoolreis 1937

Staannde, v.l.n.r.: Dhr. J.de Groot, Gé Kroeze, Heimrich de Groot, Pieter v Dalfsen, Harm Bonthuis, Klaasje vd Linde, Gerrit Slagter, Jan Mol, Diet Mulder, Tiny Buisman, Marry Schurink, Jantje Stoker, Netty de Groot, Marry Koppers, Marie Lukens, dhr. IJ vd Meer, Trijny Prins, Rienje Grietje Beuving, dhr.J.ten Hoope, Greetje Wapstra, mevr.De Groot, Deeltje de Jong.

Gehurkt,v.l.n.r.: Roelof Schaapman,Fokke Kampherbeek, Bertus Pierik, Barend de Graaf, Jan Zielman, Andries de Lange, Jan v Loon, Roelof Buimer, Harm Visscher, Jaap Schaart, Wilhelm Slurink. Zittend, v.l.n.r.: Dorus v Heerde, Henk Appelo, Henny Goossen, Jan Lenderink, Jan Appelo, Johan Meppelink, Derk de Lange, Hans Laansma, Marinus Esser.

worden dat ze AR zouden stemmen, nog niet geweest waren dan werden ze bij wijze van spreken opgetrommeld. Zo werd eens iemand uit het hooiland gehaald die in een "nette" broek werd gestoken, welke met beide handen opgehouden moest worden: die geleende pantalon was namelijk veel te breed. Enfin, dat waren toch wel leuke dingen.

We hebben ook eens een schoolreisje gemaakt naar Schiphol. Mij is bijgebleven dat een van de jongens uit Vollenhove - ik meen Andries de Lange - aan zakgeld wel vier gulden bij zich had. Daar kon je heel wat mee doen.

In die jaren was er in Zwartsluis ook een burgemeesterwisseling. Als afscheid bezocht burgemeester Oprel ook de Mulo. Hij sprak de wens uit dat zijn opvolger zou kunnen zeggen: de kinderen van Zwartsluis.. dat zijn bijzondere kinderen (a la Dik Trom). Het was toen nog niet bekend dat De Koning de nieuwe burgemeester zou worden. Die kende de Jeugd al wel.

Van de leraren heb ik nog niet genoemd meneer Ten Hoope. Een aimabel man, die graag een pijp rookte. Als invaller heeft ook nog eens een meneer Jansen voor de klas gestaan, die ik later in Veenendaal weer trof waar hij leraar was aan het Christelijk Lyceum. Hij moet - zo rond 1937 - maar een paar jaar ouder zijn geweest dan de leerlingen. Als leerling bleef je per jaar in dezelfde klas zitten, een vierkant lokaal met nogal hoog plafond, terwijl de leraren wisselden, naargelang het vak dat ze "doceerden".

Er was 's morgens speelkwartier. We moeten het omwonenden in het Klein Lageland mis-schien wel eens moeilijk gemaakt hebben, want we werden wel uitgescholden voor "lelijke dolerenden". En dat 50 jaar na de Doleantie!

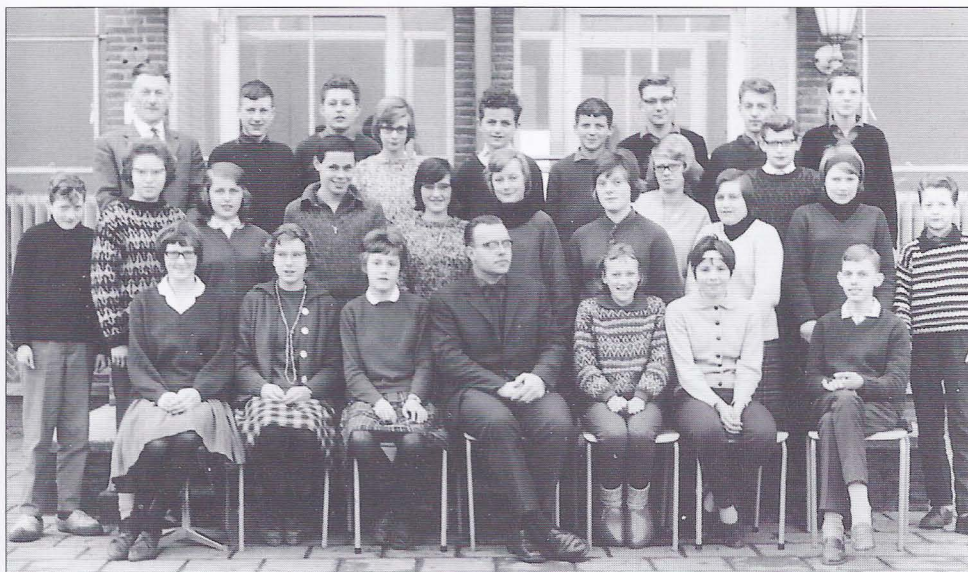
Er was onderling en in de klas volgens mijn herinnering wel een goede sfeer. Het was wel een christelijke school, maar de leerlingen waren van diverse pluimage: gereformeerden, hervormden, doopsgezinden, ook buitenkerkelijke en joodse jongelui maar bij mijn weten geen rooms-katholieken. In Zwartsluis zelf kwam in het midden van de dertiger jaren de eerste rooms-katholiek, een buschauffeur, die overigens met een gereformeed meisje trouwde.

Ik kan terugzien op drie mooie jaren, die zeker een basis gelegd hebben voor de verdere ontwikkeling. Het MULO-diploma had namelijk hoge waarde, omdat in zoveel vakken werd geëxamineerd, waaronder ook Frans, Duits en Engels

Tot slot een hartelijke gelukwens aan de nu jubilerende MAVO.

Fokke Kampherbeek

Ingeschreven in 1935 onder nummer 0293

Klas 2 1963-1964

Boven: dhr. Leenman, Henk Leenman, Egbert Polman, Dirkje v Dijk, Harm Bosman, Driek de Goede, Jaap v. Dalfsen, Jan de Graaf, Henk Brink Midden: Wim v. Olst, Aty Bieze, Jeannet Luiten, Paul Slurink, Gerrie v.d End, Geertje v. Dalfsen, Ria Brouwer, Grietje v.d Steeg, Geke de Graaf, Harry v. Dalfsen, Femmie Appelo, Albert Mooiweer. Onder: Heima v. Aperlo, Marrie Kikkert, Froukje Lammertsma, dhr. Bosman, Geke Booi, Jennie Friezen, Bert Snoeyer.

Examenklas 1967-1968

1971-1974 met dhr. J. van der Kooy o.a. Teun Elken, Hans Jalink, Christoffel Schmidt, Aafje v. Dijk, Gea Bosma, Cor Seinen, Annet Sietsma, Gerdi Jut, Reina Stam, Jenny Boxum, Ida Doosje, Trijntje Post en Gerda Hoekman.

1973

Zittend, v.l.n.r.: Klaas vd Groep, Marten Touwen, Ria Winters, Alide Vinke, Louise Meuleman, ...Beens, ?, Alie Mooiweer. Gehurkt, v.l.n.r.: ?, Nancy Dol, Anja Bos, Jenneke Schoonewelle, Reina Stam, ?, ?, Alie vd Berg, Gerda Hoekman, ?, Reini v Ommeren. Staande, v.l.n.r.: Theo vd Brink, ?, Hans Schmidt, Dik Kosters, ?, Karst Pleysier, ?, Wim Visscher, Willy Meuleman, Harry de Graaf en dhr. Bosman.

Personeel februari 1975

Achterste rij, v.l.n.r.: Wijnbergen, Hoekman, Smit, Bosman, Gelling, Elferink. Zittend, v.l.n.r.: Leenman, Van Boeyen, Van de Laan, Van Ommeren, Bergambagt, Palfenier en op de grond: Stollmeyer

Personeel 1980-1981

Achterste rij : Bosman, Smit, Van Ommeren, Oldebesten, Palfenier, Leenman Tweede rij : Wijnbergen, Van Gelder, Elferink, Koning, Gelling Voorste rij: Van de Kamp, Van der Kooij, Bos, Favier

Klas 1 1959-1960

Staannd :Bert Oord, Janny vd Pol, Henk vd Woude, Marianne Heutink, Albert Kamman, Margje vd Steeg, Henk Lokhorst, Riek vd Haar, Sander v.Dalfsen, Rieki Winters, Harm Boers, Jenny Timmerman, Marijke Visscher, Jan vd Berg, Clara Schuring, Herman Mones, Gonda Nekeman, Harm Huisman, Rieki Mooiweer, Henk v.Dalfsen, Wietske de Jong, Geertje v.Dalfsen, Aliberta Visser, Femmie Huls, Anneke Blei, Aaltje Mijnheer, Güdrun Pohlmann, Joke Boer. Zittend: Gerrit de Vries, Sophie Schuring, Janneke vd Berg Dhr. Pol, Anja v.Elburg, Corrie Appelo. Gehurkt: Albert Eenkhoorn, Joost de Graaf, Jan vd Wetering, Wolter Doosje, René Blei, Henk Hoogenkamp, Berend Iedema, Gerrit Leenman, Sander Post, Kees Zeilemaker, Jacob Verhoek, Henk Schraa, Albert v.Lente, Jan Beens, Jos v.Rees, Alle Merkus

Examenklas 1964

Bovenste rij, v.l.n.r.: Henk de Goede, ?, Eef Kuut, Jan Stam, Klaas Beens, ?, Alle Merkus, Herman Mones, ?, Harry Schroten Middelste rij, v.l.n.r.: Albert Heutink, Wim vd Berg, Riet vd Haar, Riek v Veen, Gerda Kats, Hennie de Jonge, Janny vd Belt, Klaas Braamskamp, ?. Voorste rij, v.l.n.r.: Joop Schraa, Harm Lassche, Grietje v Dijk, dhr. Leenman, Klaasje Beens, Janneke Tukker, Hermien Mijnjen, Tjada Kramer.

1960 - 1964 *L'histoire se répète.*

Terugkijkend op een periode die meer dan dertig jaar achter je ligt, kan nooit het beeld, de gevoelens en de sfeer oproepen die je toen (bewust?) hebt doorleefd. Het kan niet anders dan dat zo'n terugblik wordt gekleurd door de latere ervaringen. Zoiets kan niet anders dan vanuit de perceptie van de hedendaagse normen en waarden. En we weten allemaal: gisteren waren we anders dan wij vandaag reeds zijn en morgen zullen worden, hoe te groter zijn de verschillen als je een generatie later je pubertijd wilt beschrijven. Terugkijkend op zo'n periode zullen de "hoogtepunten" - al dan niet vervormd - weer op je netvlies verschijnen en die zullen de waardering gaan bepalen. Dat gaat voorbij aan het alledaagse van toen, de sleur en de regelmaat.... en het zijn juist die dingen die toen de stemming en houding bepaalden.

Maar goed, een verzoek om iets te beschrijven van de sfeer van toen laat je niet voorbij gaan, want de M.U.L.O.-tijd was voor mij een heel bijzondere juist omdat ik, afgezien van het eerste jaar, als enige uit mijn geboortedorp St. Jansklooster de school in Zwartsluis bezocht. Alle andere klas- en dorpsgenoten gingen naar Vollenhove. Dat betekende wel dat ik buiten schooltijd geen of weinig aansluiting meer had en steeds in mijn eentje in weer en wind de Barsbekerpolder moest doorkruisen. In het voorjaar en 's zomers - als de natuur in volle glorie losbarstte - een prachtige tocht, zeker terug. In de herfst en 's winters deden wind, regen en vrieskou veel goede dingen vergeten.

De U.L.O. in Zwartsluis was een bijzondere. Dat zei men niet alleen graag van zichzelf, maar het was ook zo. Je moest bijvoorbeeld toelatingsexamen doen. Dat was iets uitzonderlijks. De eindresultaten bleken ook altijd goed te zijn,.... tenminste als je de examenklas haalde. Bescheiden in de eigen aanduiding, maar overvloedig aan de eindstreep: je bezocht de (Chr.) U.L.O. , maar je kreeg het M.U.L.O.-diploma. Hiermee kom je dan meteen bij één van de kenmerken van de school. Ze was namelijk enorm prestatiegericht. Alles was gericht op het einddiploma en om dat te halen was er niet zoveel ruimte voor lanterfantien. De tussentijdse afval was tamelijk groot. Ik herinner mij dat we in 1960 begonnen met 47 leerlingen, maar slechts met iets meer dan 20 in 1964 het diploma in ontvangst namen. Die tussentijdse afval zorgde er wel voor dat de kans van slagen, als je eenmaal het stadium van examen mogen doen had bereikt, groot was. Waar de klasgenoten, die tussentijds afhaakten bleven, ontging ons vaak, al was het normaal dat een jongen uit Genemuiden in de "schuure" verdween.

Ondanks de prestatiegrichtheid was het best fijn op school. De leraren vonden we uiteraard streng, en dat waren ze meestal ook wel, maar toch was er ruimte voor ontspanning. Hoogtepunten waren de laatste dag voor de vakantie als je het "geluk" had meneer van Goor of meneer Leenman te hebben. Van Goor kon prachtig spannende verhalen vertellen,

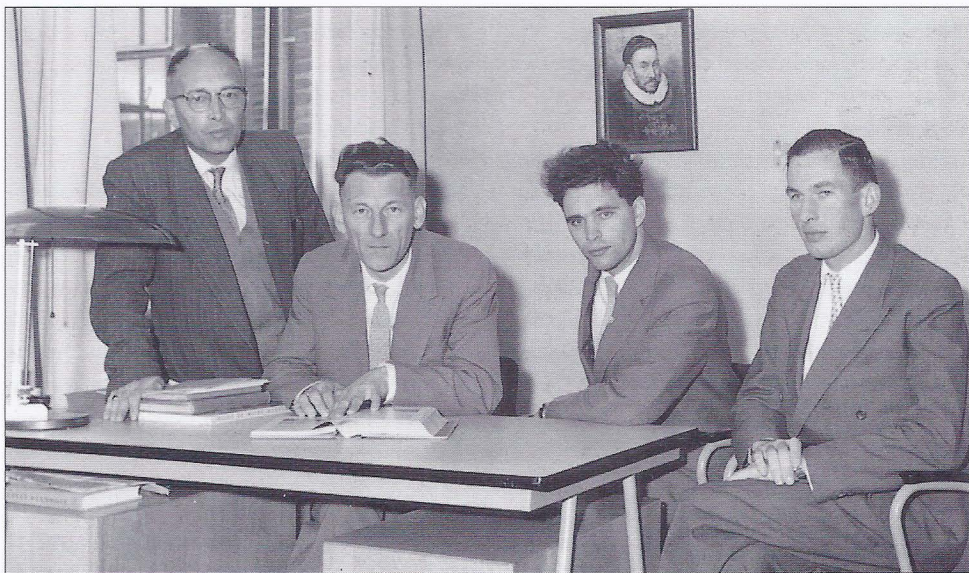
Dhr.H. van Goor en het dagelijkse ritueel van een leerkracht.....nakijken (oktober 1958)

het liefst uit Duizend-en-één-Nacht; je hing als het ware aan zijn lippen. En als Leenman het op de heupen had bespeelde hij de viool en als het nodig was sprong hij daarvoor zelfs op de tafeltjes.

Maar je was er om te leren. Vaste gewoonte was om de les Frans, Engels of Duits te beginnen met een (kleine) schriftelijke overhoring, meestal woordjes of verbuigingen. Je had daarvoor een speciaal schrift dat aan het begin van de les werd uitgereikt met daarin het cijfer van de vorige dag. Grote uitdaging was om een zo gelijkmatig mogelijke reeks te krijgen. Bij ons in de klas zat een meisje uit Belt-Schutsloot, Wietske Stam, die het presteerde om in een bepaalde periode alleen maar tien en te halen voor het vak Frans. Daarmee was ze de grote lieveling van meneer Leenman, want als rasechte Rotterdammer hield hij eigenlijk niet zo van losers. Vol trots kon hij vertellen over een leerling van hem van vlak na de W.O. II die het tot hoogleraar chemie had gebracht: Aafje Vos. Die verhieft studeren tot een kunst, een passie en daar hield hij van. Toevallig was ze ook uit St. Jansklooster afkomstig. Hij kon het ook niet hebben als er wat minderwaardig werd gedaan of gezegd over "zijn" school. Nooit vergeet ik het verhaal van een vader die vond dat zijn kinderen alleen maar goed waren voor de H.B.S. Toen bleek dat zijn dochter daarvoor wat te weinig bagage had, zou ze maar naar de U.L.O. moeten, want dat kon toch iedereen. Nou mooi dat ook de U.L.O. te hoog bleek te zijn gegrepen; uit de toon waarop meneer Leenman dat vertelde kon je een zekere triomf proeven: "zo gemakkelijk gaat het dus niet". Zijn school was zijn

trots, een instituut dat goede toekomstperspectieven bood maar niet voor iedereen bereikbaar was, kom nou zeg!.

De beginjaren zestig kenmerkten zich door orde, discipline en regelmaat. Alles lag nog verankerd in de bekende patronen en exclusieve verbanden. Gezin, kerk, school en partij waren als het ware nog genetisch vastgelegd, zeker in Noordwest-Overijssel. Het onderscheid tussen gereformeerden (in al z'n variaties) en hervormden was helder, exclusief en even onoverbrugbaar. Normen en waarden op school en thuis stemden met elkaar overeen. Leraren oefenden een natuurlijk gezag over je uit en hun optreden was bij voorbaat boven elke twijfel verheven en werd gedekt door je ouders. Ter illustratie een tweetal voorbeelden. In beide gevallen betrof het gedrag van onze klas jegens een leraar wiens naam ik ben vergeten, want daarvoor was hij te kort op school. Deze leraar kon van geen kanten de orde houden. Het empathisch vermogen was bij ons wel zo goed ontwikkeld, dat we hem graag een handje wilden helpen om zijn onvermogen te bewijzen. Tijdens een les, het was in het natuurkundelokaal op de bovenverdieping, was het weer eens dulle pret: we smeten elkaars tassen uit de ramen, gingen pand verbeuren in de klas, liepen van de ene hoek naar de andere, enz.. Kortom een geweldige keet. Meneer Leenman ergerde zich uiteraard verschrikkelijk aan dit alles. Niet alleen was het slecht voor het imago van de school, maar ook moest hij waarschijnlijk tot zijn woede en ergernis erkennen dat hij mede schuldig was aan een fout bij de aanstelling van de leerkracht. Het ergste van alles was toch wel dat het onbestaanbare bestond, namelijk dat kinderen, snotneuzen in zijn ogen het boven hen gestelde gezag durfden tarten. Op die bewuste dag was hij naar boven gelopen en had door het raam de zaak aanschouwd. Woedend liep hij naar binnen en voor wij er erg in hadden had hij één

Het lerarenteam 1959-1960. De heren Van Goor, Leenman, Van der Heide en Pol

van de klasgenoten Wim v.d. Berg bij de lurven en gaf hem een flink pak slaag. Hij voegde hem nog toe, dat hij zich moest schamen want thuis hadden ze hem toch wel anders geleerd. Welnu, ik neem aan dat Wim het thuis maar niet heeft verteld, want dan was hij verzekerd van een tweede aframmeling. En dan te bedenken dat onze Wim, klein van stuk maar dapper van daden, helemaal geen aanstichter of "leider in het kwaad" was. Nee, dan konden Tjada Kramer, Janneke Tukker, Jenny Boender, Harry Schroten of Klaas Braamskamp er beter mee over weg.

Bij het tweede voorval hadden we in de klas propjes geschoten en was er zelfs een krijtte naar het bord gegooid toen die bewuste leraar daar iets op schreef. Leenman kwam weer ten tonele. De dader zou en moest zich melden en zo lang dat niet was gebeurd, bleef de gehele klas zitten waar die was. Niemand had natuurlijk iets gedaan. De middagpauze was inmiddels aangebroken, maar we moesten blijven zitten. Tegen één uur kwamen een paar ouders van klasgenoten uit Zwartsluis - ik meen die van Tjada Kramer en Betty Jalink - ongerust op school om te vragen waar hun kinderen bleven. Toen hen de situatie duidelijk was werden ze niet boos op de leraren, integendeel ze kwamen in de klas om ons toe te spreken en ons te bewegen eindelijk eens te zeggen wie er nu gegooid had. Nog geen krimp. Het was bijna twee uur toen Harry Schroten aarzelend de vinger op stak en suggereerde dat het krijtte misschien per ongeluk in een stukje papier was terechtgekomen. Na deze impliciete bekentenis konden we naar huis, uiteraard overladen met het nodige portie strafwerk. Trouwens, voor die leraar was geen glanzende carrière weggelegd in Zwartsluis. Achteraf schaam je jezelf voor zulk collectief gedrag, maar ja ook wij waren in onze jeugd even hard jegens vermeende "zwakkelingen", mensen die buiten de sociale orde vallen als die van tegenwoordig.

De beginjaren zestig verliepen dus in onze beleving nog langs de vaste patronen en door generaties daarvoor betreden paden. Op weg naar de volwassenheid gingen we ook op het terrein van de sexualiteit zelf op ontdekkingsreis. Het geheel speelde zich af in de taboesfeer en voorlichting kregen we dus ook niet, hetgeen de sterke verhalen wel ten goede kwam. In het fietsenhok hoorden we veel van elkaar, maar ja....., we leefden toch in Noordwest-Overijssel temidden van de natuur. Het was in ieder geval geen verplichte leerstof, noch in woord noch in beeldende lectuur. Nee, zoals gezegd dat onderwerp was omgeven door taboes. Ik herinner mij nog een les Bijbelse Geschiedenis van meneer v.d. Heide, die toen handelde over de Mozaïsche wetten. Daarin kwam de besnijdenis voor en hij moest ons duidelijk maken wat dat nu precies was. Ik zie hem nog voor de klas met zijn bijbeltje in de hand staan wriemelen. Hij kreeg een kleur als een boei en hij vertelde het ons op een manier alsof hij die handeling ter plaatse zelf onderging. Wij hadden daarover juist veel pret. We praten trouwens wel over een tijd waarin overspel nog een strafbaar feit was volgens ons Wetboek van Strafrecht en waar boeken als "Ik, Jan Cremer" of "Kort Amerikaans" van Jan Wolkers niet op onze literatuurlijst konden prijken. Welnee, we waren tevreden met "Bartje" van Anne de Vries, of boeken van Jan de Hartog, Den Doolaard, Multatuli, enz. Kort Amerikaans lieten we onze haren knippen of juist het tegenovergestelde, lieten ze groeien tot op de schouder: het was het begin van de tijd van de nozems en het langharig, werkschuw tuig

Nu we het toch over het fietsenhok hebben, deze nam een bijzondere plaats in tijdens ons schoolleven. In het hoekje dromden we samen, daar voelden we ons veilig omdat we daar nauwelijks te zien waren vanuit de school. Niet het drugsprobleem hield ons bezig, maar het roken van een shagje of sigaret. Dat mocht uiteraard niet vanwege de leeftijd, maar het hoorde er toen nog helemaal bij. Gezegden als “‘t is geen man die niet roken kan” vertaalden de toen heersende moraal. Ook het lerarenkorps rookte volop, zelfs in de klas. Meneer Leenman zijn zware Van Nelle of z’n pijp met “Clan”, wat sommigen lekker vonden omdat het naar toffee rook maar weer anderen ronduit als stank ervoeren, meneer Van Goor zijn Willem II-sigaartjes en meneer Bosman zijn pijp of gewone shag. Onze klasgenoot Gerrit de Vries was onze favoriet, vooral als zijn vader of broer weer thuis waren gekomen van een zeereis en ze belastingvrije sigaretten hadden meegebracht waarvan hij dan ook “mee-profiteerde”; Chesterfield was favoriet, maar ook Lucky Strike was welkom.

Ook zo’n kenmerk van die tijd, de leraren waren meneer voor je. Zo sprak je ze aan, maar zo werden ze ook ervaren. Geen ouwe jongens krentenbrood; we kenden hun voornamen niet eens. We wisten dat ze die hadden, want er stonden immers wat letters voor hun naam. Ik herinner mij nog eens keer dat meneer Leenman een klasgenoot aansprak op zijn gedrag buiten school. Deze was hij namelijk in het dorp tegen gekomen en had naar hem de hand opgestoken en joviaal gegroet in de trant van “Hoi, Leenman”. Nou, of hij dat voortaan maar wilde nalaten want dat was ongepast. Tegenwoordig weet ik niet meer of mijn kinderen nu spreken over hun leraren of hun klasgenoten; kwestie van tijd en stijl zullen we maar denken. Ook onderling spraken ze elkaar volgens mij niet aan bij de voornaam.

De meeste leraren die ik heb meegemaakt zijn wel genoemd. Onbetwiste leider was meneer Leenman, maar ook meneer Van Goor kon er wat van. Aardige man, met zijn kale bolletje met aan weerszijden kruintjes die van voren iets omhoog stonden zodat hij een beetje op een eekhoorntje leek. Guitige oogjes achter de brillenglazen, die hij als spiegel gebruikte wanneer hij iets op het bord schreef; hij kon dan precies zien - of wendde zoiets voor - wie iets deed wat niet mocht. “Step by step” leerde hij ons Engels, maar ook in aardrijkskunde was hij sterk. Beide leraren hadden een voorliefde voor geschiedenis, zij het dat meneer Leenman daarbij toch beter scoorde, althans dat vond ik. De manier waarop geschiedenisles werd gegeven op de U.L.O. was uniek voor die tijd; niet alleen domme jaartallen leren, maar vooral verbanden te zien en proberen de hedendaagse tijd te verklaren vanuit het verleden was de opzet van deze lessen. “L’histoire se répète” was een gevleugelde uitdrukking van meneer Leenman (We leefden toen in een tijd waarin de koude oorlog behoorlijk op temperatuur was gekomen. Ik herinner mij dan ook nog levendig de Cuba-crisis in 1962. Dat was best spannend, zelfs wij ervoeren dat. Natuurlijk werd dat tijdens de geschiedenislessen verder doorgesproken en in het juiste perspectief geplaatst. Hoe het ook moge zijn, hij heeft veel leerlingen, waaronder ik, enthousiast gemaakt voor de geschiedenis. Nog steeds put ik daaruit.

Dan was er nog meneer Bosman. Iemand van de eigen kweek zouden we nu zeggen. Kwam uit Genemuiden en had ook op dezelfde U.L.O. les gehad. Hij was dus iemand van ons; als hij zin had trok hij zijn voetbalschoenen aan en deed hij mee; maar zo goed voetballen als Alle Merkus of Herman Mones kon hij toch niet (meer?). Zijn hoofdvak was Duits, ja

inclusief al die verschrikkelijke naamvallen en de rijtjes die je zelfs midden in de nacht kon opdreunen. Tot slot was er als vaste leerkracht meneer Van der Heide. Ook aardig, maar toch viel hij minder op als die anderen. Hij was wel streng, tenminste dat vond ik. Hij heeft mij zelfs een keer naar huis gestuurd toen het weer eens hommeles was, mede dankzij Janneke Tukker en Klaas Braamskamp. Ik heb die middag lang in de kraggen langs de Woldweg doorgebracht, want ik durfde toch niet naar huis, vermoedend dat daar nog een vervolg stond te wachten.

De middagpauze betekende voor de leerlingen van buiten Zwartsluis, overblijven. Gezamenlijk eten in het overblijflokaal en daarna, tenzij het slecht weer was, naar buiten de frisse lucht in. Nou ja, fris dat betekende meestal de geur van de koffiesiroop van Buisman, de geverfde cocos op de stellingen tegenover de school of de koekjesgeuren van de bakkerij Blei en van Dijk.

Als er 's winters ijs lag kon er geschaatst worden op de kolk de Piepert. Dan kwamen de leerlingen van Belt-Schutsloot steevast op de schaatsen. Vooral de lange winter van 1963 bood volop gelegenheid. Wanneer het ging dooien hadden we extra pret, want dan gingen we het ijs 'taaien', net zo lang tot er iemand doorging. Grote bewondering voor de echte durfal, die bij wijze van spreken via de schotsen over wilde steken. Nog grotere bewondering voor hem die het niet haalde en druipend van het modderige water de kant moest opzoeken. Maar ijs kan ook ellende veroorzaken. Dat ervoer de gehele school op 7 december 1962 toen een mede-leerling, Jenny Timmerman uit Zwartsluis, in de omgeving van

Jeugdherberg "De Bijenkorf" in Nunspeet. (1962)

.....de meiden in babydolls....

Belt-Schutsloot onder het ijs kwam en verdronk. De verslagenheid was groot. Het gebeurde op het eind van de morgen en direct na de middagpauze bereikte de school het bericht. We kwamen met z'n allen bijeen in de aula. Dhr. Leenman leidde op gepaste wijze de bijeenkomst en stuurde vervolgens de hele school naar huis. Het was indrukwekkend en zelfs de meest stoere knapen hadden moeite hun emoties te beheersen. We gingen met weinig plezier naar huis. De daarop volgende dagen, vooral die van de begrafenis die door de hele school werd bijgewoond, gingen stilletjes en waardig voorbij. Ook op zulke momenten bleek het lerarenkorps meer dan voor zijn taak berekend.

Een hoogtepunt in het schoolleven was de driedaagse trip naar de jeugdherberg in Nunspeet. Echt een hoogtepunt, want schoolreisjes kenden we niet en het begrip vakantie zoals we dat momenteel invullen, kenden we evenmin. Op de fiets er heen, laat naar bed, nachtwandeling met gillende meiden, verliefd worden, de meiden in babydolls naar de grote slaapzaal brengen. 's Zaterdags weer terug met z'n allen. Toen twee jongens uit Genemuiden vonden dat het allemaal veel te langzaam ging en de euvele moed hadden er alleen van door te gaan, kregen ze meteen de volgende week "extra verlof".

Examentijd was een spannende tijd. Het gehele vierde jaar werd er wekelijks op getraind. Eerst schriftelijk en daarna mondeling. Voorafgaand aan dat laatste had je 2 tot 3 weken vrij. Examen deed je in Zwolle in de zalen Suisse of Odeon. Het schriftelijk deed je in Nederland allemaal tegelijk. Mondeling was verspreid over een kleine veertien dagen: één hele dag van tafel naar tafel, want alle vakken werden geëxamineerd door twee vreemde mensen. Aan het eind van die dag vol spanning afwachten wat het resultaat was. Dan met de bus naar huis; in Zwartsluis stonden de heren Leenman en Van Goor meestal te wachten om te horen wat het resultaat was. Prachtige tijd, want op die avonden was er feest. We gingen dan de klasgenoten af die geslaagd waren. Dus op de fiets naar Zwartsluis, Belt-Schutsloot en niet te vergeten Genemuiden.

Als je nu, ruim dertig jaar later, weer terugdenkt aan die tijd dan kan ik zo nu en dan een glimlach niet onderdrukken. Pas achteraf kom je tot de ontdekking dat die jaren ook in groter verband toch wel heel bijzondere waren. De beginjaren zestig bleken immers de ont-hechting van de vaste structuren en vermeende zekerheden in te luiden? De mens wilde vrij zijn, wilde erkend worden in zijn individualiteit, los van conventies en beknellende, inhoudsloze tradities. We waren ons daarvan toen niet bewust. En het ergste moest nog komen, als ik daarbij ook nog eens mijn eigen studententijd voor de geest haal. De jaren zestig hebben zoveel indruk gemaakt dat de generatie van toen er nog steeds met een zeke-re nostalgie op terugkijkt, ja zelfs met enige trots van: dat hebben we toch maar mooi geflikt. We exploiteren die nostalgie van de sixties: de Beatles worden opgepoetst en gere-animeerd en we drinken zelfs nu Kanis & Gunnik, zij het dat dit laatste gebeurt vanuit een materiële rijkdom en positie die juist in de jaren zestig werd bekritiseerd. Is het toch waar dat l'histoire se répète?

De U.L.O.-tijd was waardevol. Het gaf, in ieder geval mij, bagage mee voor de rest van je leven. Je werd er gevormd en kreeg structuur mee. De U.L.O. in Zwartsluis gaf op beide punten naar mijn gevoel een meerwaarde. Wat nu nog resteert is niet te bepalen, maar is meer dan herinneringen. Heel tastbaar ligt daar het diploma, maar ook het rapport dat gelijkmatigheid vertoonde, zowel wat betreft de cijfers als wat betreft de stijlvolle handte-kening van R.D. Leenman. Het enige wat nogal eens schommelde was de waardering van het gedrag; vooral het tweede jaar was een dieptepunt. Naar mijn gevoel hadden ze wat de gewone vakken betreft meestal gelijk, maar de waardering van het gedrag had bij mij toch een hoger inflatoir karakter. Kijk ik naar mijn eigen kinderen, dan zeg ik toch maar met meneer Leenman: l'histoire se répète !

door Harm Lassche

Ingeschreven in 1960 onder nummer 1088

Schoolreizen

Schoolreisjes, schoolkampen, excursies, werkweken, zeilkampen.

Welke volwassene denkt niet met veel nostalgie terug aan die plezierige onderbrekingen van de schoolse sleur ? Onze school heeft er altijd naar gestreefd, deze uitstapjes voor iedereen betaalbaar te houden, maar toch zullen er wel leerlingen zijn geweest, die om financiële redenen niet meegingen. Tegenwoordig weten sommige scholen er wel raad mee. Men vraagt zonder blikken of blozen f 600,- voor een ski-vakantie.

Misschien is dat wel de reden, dat men voor de oorlog zo graag naar Schiphol ging. Slechts de busreis moest betaald worden en uiteraard wat extra's voor de versnaperingen, maar op de luchthaven zelf kon men gratis naar hartelust rondkijken. Natuurlijk mocht de groepsfoto niet ontbreken. Het liefst onder de vleugels van een geparkeerde luchtbus. Legio klassen zijn gefotografeerd voor de wereldberoemde "Uiver", de DC-2, die in 1934 in de prijzen viel in de intercontinentale race Mildenhall - Melbourne. Ook Zwartsluis kende een Schipholtraditie, voordat de meerdaagse reizen in zwang kwamen. Het zou best kunnen dat daar definitief, onbewust, een einde aan is gekomen tijdens het schoolreisje van klas 2 in 1992, toen ook Schiphol weer eens op het programma stond. De gemoedelijkheid van wel-

Uitstapje naar de kroningsfeesten in Amsterdam (sept.1948)

Schoolreis klas 2 in juni 1992 o.l.v. de heren Bos, Elferink, Hoentjen, Van 't Hul en Veldkamp

eer heeft plaats moeten maken voor zakelijkheid en efficiëncy van het heden. Bussen kunnen parkeren op speciaal voor dat doel aangelegde parkeerplaatsen langs de startbaan. Vliegtuigen stijgen onafgebroken op. Het punt van verzadiging is snel bereikt. Geen ruimte voor nostalgie, wel behoefte om zo snel mogelijk de bus in te stappen om door te gaan naar Amsterdam. Daar aangekomen, mag de leerling een paar uur naar eigen believen door het centrum zwalken, om zich keurig om 13.00 uur bij de bus te melden. Vervolgens gaat de reis naar Artis.

Introductieweek september 1992. Bezoek aan het in aanbouw zijnde VOC-schip de "Batavia"

Tegenwoordig is het karakter van "het schoolreisje" enigszins veranderd. Klas 1 heeft een introductieweek. Een aantal keren ging men naar het in aanbouw zijnde schip "de Batavia" in Lelystad. De laatste jaren wordt punterend een dag in Giethoorn doorgebracht. Klas 2 heeft het "voorrecht" nog echt met bussen op reis te gaan. Het is bijna traditie om naar Amsterdam te gaan. Er wordt een museum bezocht en Artis wordt aangedaan.

Ellecom, 1954

De leerlingen in volle aktie

Klas 3 kent geen reis, wel een oriëntatieweek. Dit is een soort stageweek, waarin de leerling een bedrijf kan bezoeken om een weeklang de "bedrijfs sfeer" te proeven.

Klas 4 is druk doende zich voor te bereiden op het examen. Maar het hoogtepunt voor de huidige MAVO-leerling is toch wel de zeilweek, op vrijwillige basis, ná het examen, met de bruine vloot. Dat een schoolreis wel eens iets onverwachts oplevert moge blijken uit het volgende voorval. Tijdens een schoolreis in 1954 naar "Jeugdland" in het Zuidgelderse Ellecom werd dankbaar gebruik gemaakt van onze leerlingen tijdens het blussen van een bos- en heidebrand.

Hieronder volgt een chronologisch overzicht van de reizen door de jaren heen. Geprobeerd is zo volledig mogelijk te zijn.

Reizen met MULO en MAVO.

Veel oud-leerlingen beginnen te glimmen als je ze vraagt of ze ook op schoolreis zijn geweest. De ogen beginnen ondeugend te glinsteren. Er zijn er zelfs die spontaan liederen beginnen te zingen.

In het begin behelsde zo'n schoolreis een fietstocht. Zelfs tijdens de oorlog ging deze fietstocht door. Helaas leverde zo'n tocht naar de Leemkule al twintig lekke banden op. Waarschijnlijk waren de fietsbanden niet meer in zo'n goede staat. Gelukkig ging de heer Leenman mee, dat was namelijk de bandenplakker. Hij schijnt ze alle twintig geplakt te hebben.

Ook dhr. Van Goor plakte mee

Vanaf 1949 ging men op schoolreis naar Nunspeet en verbleef dan in DE BIJENKORF. Op donderdag stapte je op de fiets en zaterdag weer terug. Dit alles voor een bedrag van zes gulden. Het bleek een goed adres te zijn, want men ging tot 1962 elk jaar weer naar DE BIJENKORF. Een keer moest men uitwijken naar een kampeerboerderij in Putten in verband met een verbouwing. Er kwam een einde aan deze gezellige schoolreizen, doordat de onderwijsinspectie bezwaar maakte. Deelname was namelijk vrijwillig en omdat niet iedereen meeging maakte de inspectie bezwaar tegen schoolreizen op lesdagen.

Nunspeet, 1 september 1951

Zo rond 1970 begonnen de schoolreizen weer. Deze waren voor klas 4, na het examen. Men vertrok maandagmorgen met de bus en vrijdagmiddag was men weer terug in Zwartsluis, alwaar de heer Leenman hen al opwachtte. Deze reizen werden georganiseerd door de heer Bosman. Er werd overnacht in verschillende jeugdherbergen. Meestal ging de reis door Duitsland en België, soms werd ook Luxemburg aangedaan. De laatste busreis was in mei 1981.

In 1982 ging klas 4 naar “t Huis te Brecklenkamp”, een jeugdherberg in Denekamp.

Het daaropvolgende jaar vertrok men naar Ameland en bivakkeerde iedereen in tenthuisjes.

In 1984 koos klas 4 het ruime sop met Zeilvloot Zwartsluis. Het IJsselmeer werd overgestoken en ook de binnenwateren van Friesland werden bezield.

*Examenklas 1979 o.l.v. de heren
Bosman, Gelling en Koning
.....meestal werd Duitsland of
België aangedaan.....*

Juni 1992, na de inspanning van het examen, wacht de ontspanning van het zeilen

Na 1984 ging de vierde klas jaren achtereen naar kampeerboerderijen op Ameland. Eenmaal werd er een overstap gemaakt naar Terschelling. In die jaren werd besloten dat niet klas 4, maar klas 3 op werkweek zou gaan. Later werd dit weer teruggedraaid, omdat de derde klas een veel te vol programma kreeg. De arbeidsorientatieweek in klas 3 deed zijn intrede.

Vanaf 1991 gaat klas 4 na het examen weer varen met de Zeilvloot Zwartsluis. Er wordt gevaren van maandag tot en met vrijdag en elke middag, soms avond, wordt een andere haven aangedaan. Zelf inkopen doen, eten koken, afwassen, wc's schoonmaken is voor velen al heel educatief. Dit alles met elkaar, in combinatie met te weinig slaap is soms een hele kunst.

Maar welk schoolkamp u ook heeft meegemaakt, de herinnering roept altijd een glimlach op.

Sportdagen en sportieve evenementen

Sport en school is een bijna onlosmakelijke combinatie. Traditioneel wordt ieder jaar afgesloten met een sportdag. Momenteel kun je op zo'n sportdag aan diverse onderdelen deelnemen: zwemmen, volleybal, badminton, duurloop, tennis en natuurlijk het niet meer weg te denken voetbal.

Hoe dit in vroeger jaren was, is niet echt meer na te gaan. Er zijn weinig tot geen verslagen over sportevenementen overgebleven uit die tijd. Ongetwijfeld zal er onder de bezielende leiding van dhr. Leenman veel aandacht zijn besteed aan voetbal. Hij was namelijk zelf een groot liefhebber van deze sport. Hier en daar duiken wat foto's op van voetballende leerkrachten en/of leerlingen. Op 26 juni 1971 wordt zelfs de krant gehaald. De aanleiding was een conflict, ontstaan tussen onze school en de gemeente over het wel of niet mogen bespelen van het sportveld aan de Berkenlaan. Tijdens de middagwedstrijd tussen leraren en leerlingen kwam een ambtenaar van de gemeente mededelen, dat het voetbalveld verlaten moest worden. Toen geen gehoor werd gegeven aan dit verzoek, kwam even later de heer Sievert in zijn functie als loco-burgemeester met dezelfde mededeling.

Op de vraag van de heer Leenman wat er zou gebeuren als men niet zou gaan, werd geantwoord dat de politie dan zou komen.

Toeschouwers voetbalwedstrijd 1971-1972 Met o.a. Mariejanne Lassche, Gerrit Jan Bosman, Henk Kijk inde Vegte, Arie Palland

Schoolteam 1971

*Staand: Koen Roeten, Bennie Jalink, Adrie Visscher, Herman Slurink, Jurrie Blokzijl, Jan Blei
Gehurkt: Dick Kosters, Jan Hoekman, Teun Elken, ?, Hilbert Slurink, Henk Kombrink, Theo
Horzelenberg.*

Schoolteam 1981

*Staand: Willy Tuinman, Ria Roeland, Henriëtte vd Linde, Joukje van Dalfsen, Lida Oostwoud,
Harmke Visscher, Margreet Beens Zittend: Wilma Odink, Tineke Berman, Jenny Slot, Jolette
Berman, Brenda Timmerman, Diana Eenkhoorn*

Schaatstocht, 9 februari 1996 De "stempelposters" Te Winkel, Bovendeur en Bosma

Toen heeft de directeur de megafoon genomen en eenieder medegedeeld dat wegens tegenwerking van de gemeente er een ontijdig einde moest komen aan deze middag. Spontaan ontstond er een protestdemonstratie naar het gemeentehuis. Uiteraard worden er ook "ijs en weder dienende" schaatstochten georganiseerd. Hoe kan het ook haast anders met zo'n prachtige omgeving als de onze. Op vrijdag 9 februari 1996 werd geschaatst door ruim tweehonderd leerlingen. Er zijn altijd wel jongelui die niet kunnen schaatsen; voor hen werden de bowlingbanen in het motel afgehuurd, zodat ook zij zich niet hoeften te vervelen. De schaatstocht ging naar Belt-Schutsloot en met een grote boog weer terug naar Zwartsluis. Voor de echte liefhebbers was er een mogelijkheid om door te gaan naar Giethoorn en omgeving. Op diverse plekken stonden leerkrachten te posten om te stempelen. De stempelkaart was tevens een consumptiebon, die ingeruild kon worden voor een kop hete chocolademelk. Erg gezellig allemaal. Toch zal menigeen, die het heeft meegeemaakt, onwillekeurig moeten terugdenken aan die ene verdrietige schaatstocht op maandag 2 februari 1987, die zo mooi had moeten worden, maar zo dramatisch eindigde door de plotselinge dood op het ijs van dhr. A. Bosman, de onder-directeur.

Een ander sportief gebeuren betreft een sponsorloop door leerlingen en leerkrachten in 1993. Door de christelijk nationale school "Het Anker" in Hasselt, die haar 100-jarige

V.l.n.r.: Van Gelder, Koning, Veldkamp, Harbers, Okkenburg, Bosma, Drost, Van 't Hul, Van Ommeren, Wijnbergen, Van der Kooy, Favier.

bestaan vierde, was een hulpactie voor Roemenië opgezet, waaraan ook onze MAVO haar steentje bijdroeg.

We liepen f 2250.- bij elkaar.

Artikel uit de "Zwarte Water Expres"

(nu "3 Watersteden") uit juni 1983

Sportdagen Chr. M.A.V.O Zwartsluis..

Onder de meest aangename weersomstandigheden werd de eerste van de twee jaarlijkse sportdagen van de Chr. M.A.V.O. gehouden.

De leerlingen konden hun conditie en spelvaardigheid testen bij basketbal, voetbal, softbal en diverse andere spelletjes zoals zaklopen, blindeman en waterballet.

Al snel was bij het uitvoeren van de spelletjes duidelijk dat de teleurstelling over minder goede resultaten goed te maken was met een fikse duik tussen eende- en waterkroos.

Eén van de hoogtepunten was wel de basketbalwedstrijd tussen de leraren en leerlingen. Het bleek dat ondanks de afmattende laatste schoolweken, de leraren en leerlingen toch nog instaat waren geweest hun spelvaardigheid tot een indrukwekkende hoogte op te vijzelen. Vermoedelijk door een betere teamgeest wisten de leraren een betere score te bereiken.

Tijdens de softbal wedstrijden, die om één uur begonnen, en gedurende de voetbalfinale Zwartsluis-Hasselt worden de laatste reserves aangesproken. Voor de statistiek vermelden we hierbij dat ook dit jaar Zwartsluis de Zwarte-Water-Steden-Beker won, hetgeen misschien voor de plaatselijke voetbalvereniging perspectieven biedt. Om 15.00 uur, eigenlijk op het heetst van de dag, kon iedereen naar huis om zichzelf en de kleding aan een uitgebreide reinigingsprocedure te onderwerpen.

In de laatste schoolweek zal er een sportieve revanche mogelijk zijn als er een tweede sportdag in en om het zwembad gehouden zal worden met oa. volleyballen, touwtrekken en zwemwedstrijden.

Het Examen

Cursusjaar 1995 - 1996

In september, bij aanvang van de cursus, ontvangen de vierde-klassers een groen boekje, met daarin opgenomen de hoeveelheid te leren stof voor de tentamens, dus ook voor het examen. Keurig gerangschikt per vak en per tentamen.

Voor de echt ouderen onder onze reünisten :

een tentamen is eigenlijk een zeer zware repetitie,
waarin soms mondeling, maar meestal schriftelijk een
aantal hoofdstukken tegelijk worden overhoord op bijna examenniveau.

Er zijn 3 tentamenperiodes in een jaar. Voor de leerlingen zijn dat drukke tijden. Gemakshalve kun je zeggen : het gemiddelde van de tentamencijfers is het School-Onderzoek-cijfer, afgekort : S.O.

De tentamens worden door de leraren van onze school zelf gemaakt.

Dan komt in de maand mei de grote klapper : het Centraal Schriftelijk examen ! (C.S.) Dit valt het beste nog te vergelijken met het vroegere schriftelijk MULO-examen. Alleen met het verschil, dat de leerlingen in ons eigen gebouw kunnen blijven en niet, zoals vroeger, naar een andere school moeten in een andere plaats.

En dan maar wachten op de uitslag. De leerlingen weten tegenwoordig vaak al hoe ze ervoor staan. Ze hebben immers hun eerste S.O.-cijfer. Zo kun je tenminste uitrekenen wat je minimaal moet halen op het C.S.

Wanneer je bovendien de antwoorden van de meerkeuzevragen op een kladpapiertje hebt overgeschreven, kun je die 's avonds ook nog vergelijken met de uitslagen op Teletekst.

Onder toezicht van dhr. Bos is klas vier bezig met Tentamen 2 (jan.1996)

*Diploma-uitreiking 1993 in motel "Het Zwarte Water"
v.l.n.r.: Renate vd Linde, Astrid Maandag, Michiel vd Velde en Lucretia Zwiep.*

De uitslag komt voor iedereen tegelijkertijd. Zo viert heel geslaagd Nederland op dezelfde dag feest en moeten de gezakten iets wegslikken.

Schooljaar 1965 - 1966

Al vanaf september wordt er in de vierde klas van de ULO hard aan het examenprogramma gewerkt. Na ieder hoofdstuk volgt een zware repetitie, vaak met vragen uit oude examens van voorgaande jaren. Daar zijn er nogal wat van, dus krijg je met zekere regelmaat zo'n boekje mee naar huis als huiswerk.

Er zijn drie groepen :

- * Eén groep leidt op voor MULO-A met Handel (Handelskennis, Boekhouden, Bedrijfsrekenen e.a.)
- * Eén groep leidt op voor MULO-A met Wiskunde (Algebra, Meetkunde, Fysica)
- * Eén groep leidt op voor MULO-B met extra Wiskunde.

Dan is het zover : van de leraren krijg je in april te horen waar je het Schriftelijk Examen moet doen. Meestal is dat in een school in een naburige plaats. Voor iedere groep kan dat een andere plaats zijn. Daar wordt dan in een drietal dagen schriftelijk je kennis getoetst. Daarna beginnen, alsof er niets is gebeurd, gewoon de lessen weer, want het Spannendste van het Spannendste moet nog plaatsvinden : Het Mondeling !

Van de leerling wordt verwacht dat hij/zij in 3 vreemde talen een gedicht kan opzeggen en daar ook nog vragen over kan beantwoorden. Boeken moeten gelezen worden, teksten moeten worden verklaard en alles mondeling, mondeling en nog eens mondeling.

Totdat eind mei bekend wordt wie de spits gaan afbijten.

De eerste leerlingen moeten 3 juni naar Suisse.

Op 4 juni gaan vijf leerlingen naar Odeon.

Op 6 juni gaan acht leerlingen naar de Buitensociëteit enz...

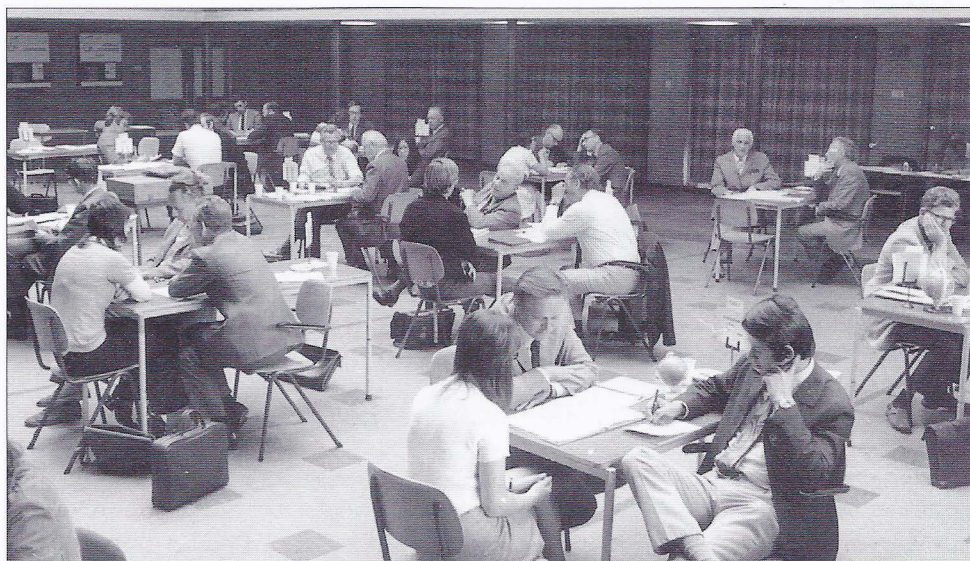
Verspreid over de maand juni worden op diverse locaties, voornamelijk in Zwolle, de mondelinge examens afgenomen door (voor de leerlingen) volslagen wildvreemde leerkrachten. Twintig minuten lang duurt het "verhoor". In een zaal met tafels en stoelen in groepjes van drie : Eén voor de examinerator, één voor de gecommiteerde en één voor de leerling. Met tussenpauzes gaat dat de hele dag door..... alle vakken achter elkaar.

Vreemd genoeg breekt dan een tijd van wachten aan, die iedere oud-ULO-leerling zijn leven lang zal blijven herinneren : de tijd tussen het laatste mondeling en de uitslag. Waren het minuten, uren misschien ? Het leek een eeuwigheid.

Als eindelijk de deur opengaat en een lid van de examencommissie een zestal namen begint voor te lezen, dan weet je dat het gaat beginnen.

Later zal in de MAVO-tijd de telefoon de rol van "Spanningsbezorger" overnemen. Zij die gezakt zijn, worden overdag gebeld. Hoor je niets vóór een bepaalde tijd, dan ben je geslaagd.

De geslaagden krijgen nu pas diploma en cijferlijst mee naar huis. Jubelend en zwaaiend met het felbegeerde diploma kom je buiten, waar de familie of vrienden (of klasgenoten,

1972, het laatste mulo-examen wordt hier afgenomen in de aula van het CCC te Zwolle. Op de voorgrond rechts zit dhr. Wijnbergen.

die nog moeten) je staan op te wachten met een bos bloemen..... het feest kan beginnen en maak je borst maar nat, want ze komen allemaal: al je klasgenoten, als een zwerm sprinkhanen een half uur lang bij je thuis.

Met brommers en fietsen worden alle geslaagden van die dag bezocht. Wee degene die samen met dertien anderen op dezelfde dag slaagde en als laatste aan de beurt was om bezocht te worden. Veel zinnigs werd er dan niet meer gezegd. De literaire volzinnen, de poëtische voordrachten, eerder die dag nog gesproken, waren aan Bacchus niet besteed.

Daar, op die examenfeesten, ondervond iedereen aan den lijve de betekenis van: "Als de wijn is in de man, is de wijsheid in de kan".

U.L.O. of M.U.L.O..... WAAR ZATEN WE NU EIGENLIJK OP ?

Ver in de vorige eeuw bestond er een soort geaccepteerde drie-indeling :

- Lager onderwijs voor het gehele volk
- Middelbaar onderwijs voor de beschaafde stand
- Hoger onderwijs voor de wetenschappelijke stand

In 1857 komen we voor het eerst in de onderwijswet van Van der Bruggen de naam Meer Uitgebreid Lager Onderwijs tegen. (MULO)

Een paar jaar later, in 1863, komt Thorbecke met de Middelbaar Onderwijswet. In deze wet was er geen plaats voor een aparte onderscheiding van Lager en Meer uitgebreid lager onderwijs, omdat men nog tezeer vastzat aan de drie-indeling.

In 1878 wordt de typering MULO dan ook weer teruggenomen.

Tòch blijft het de gemoederen bezighouden.

In 1904 wordt er zelfs een vereniging voor MULO opgericht, die zich bezighoudt met het organiseren en afnemen van examens.

Dàt is dan ook de reden waarom op cijferlijsten en diploma's de afkorting MULO staat.

Het gaat nog iets verder. In 1910 komt de naam MULO weer in de wet terug. Nu werd er een soort negen- of tienjarige school mee bedoeld met lager en meer uitgebreid lager onderwijs in één school. Goed idee, maar het leek teveel op de eerder genoemde MULO en het was dan ook geen lang leven beschoren.

Het moest iets op zich zelf staands worden. En dat kwam er dan ook. In 1920 komt de Visser met de schoolwet. Hij stelt een geheel zelfstandige ULO-school voor : Uitgebreid Lager Onderwijs.

En het is dit schooltype, dat zo nadrukkelijk in deze eeuw aanwezig is geweest. Totdat de Mammoetwet van Cals in 1968 een einde aan de ULO maakte. Die ging voortaan MAVO heten.

Je moest dus zeggen : "Ik zat op de ULO, maar ik kreeg een MULO-diploma." De destijds graag gewaardeerde diploma's kon je onderverdelen in:

MULO-A met Handel

MULO-A met Wiskunde

MULO-B met verzwaarde Wiskunde

Herinneringen

De periode 1977 - 1981 verliep over het algemeen erg rustig. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat er niets gebeurde.

Ieder leerjaar is er wel een klas die anders is dan alle andere klassen. Zo was er in het schooljaar 1978 - 1979 klas 2B. Klas 2B viel niet bepaald op vanwege de goede prestaties. Integendeel ! Van de 28 leerlingen bleven er maar liefst 14 zitten. En dit was echt niet omdat ze graag wat langer over de school wilden doen. Deze klas maakte er een puinhoop van. Op die leeftijd heb je dat echter niet in de gaten en vind je het wel leuk en gezellig, want gezellig was het wel. Voor de leerlingen althans. De leerkrachten waren duidelijk een andere mening toegedaan, maar daar hielden de leerlingen op hun beurt weer geen rekening mee.

Klas 2b, 1978

Staande rij: Rienke Kikkert, dhr. Krul, Gerda de Jonge, Remmie Kiers, Ageeth Eenkhoorn, Jocolien Kuiper, Janny Moorman, Martin v Urk, Ton Schuring, Henk Koopman, Gert Poetsma, Evert Bood
Gehurkt: Aaltje v Dijk, Roelof Lindeboom, Rolinka v Veen, Roel Oostenbrink, Jeanette Eenkhoorn, Jenny vd Linde, Jaap v Dalfsen, Trijntje Cornet, Alexander Harms Zittend:

Petra de Jonge, Herma Weerd, Aukje Heetebrij, Heleen de Graaf, Anne de Jong, Gjalte Oeds Berman, Margreet Mooiweer.

In dat jaar kreeg klas 2B Frans van de heer Leenman. Kreeg je Frans van der heer Leenman, dan kreeg je er gratis Grieks en Latijn bij. Toen was dat voor de leerlingen een verschrikking. Nu kijk je met bewondering terug op de kennis van de toenmalige directeur. De heer Leenman gaf iedere les een schriftelijke overhoring en bestraftte iedere fout met twee punten. Het laagste cijfer dat hij gaf was een nul. Deze nullen werden met de regelmaat van een Zwitsers uurwerk gehaald. Dat was natuurlijk ook niet moeilijk, want met 5 fouten had je al een nul te pakken. Er is één leerling geweest die het presteerde om maar liefst 26 nullen op rij te scoren.

De toenmalige klasseleraar was de heer Krul. Hij was één van de weinige leerkrachten die door zijn eigentijdse manier van lesgeven, gekleed in een slobbertrui, in zijn te wijde broek en met zijn onafscheidelijke sigaret, min of meer respect bij de leerlingen afdwong. Helaas heeft hij het einde van het schooljaar niet mee mogen maken. (Enige tijd na zijn vertrek uit Zwartsluis overleed de heer Krul.) Dat maakte diepe indruk op de raddraaiers van 2B. Zij bewaren goede herinneringen aan hem.

Gebeurde er nog meer in die jaren? Oh ja, genoeg, maar niet van die dingen die echt bijblijven. Zij het dan die ene leerling die het presteerde om een papieren vliegtuigje precies achter de bril te laten landen van de niets vermoedende heer Leenman. Uiteraard had dit gevolgen. De betreffende leerling was volgens de heer Leenman een fanatieke vliegtuigbouwer. Wel, de getorpedeerde directeur zorgde ervoor dat de piloot zijn lusten kon botvieren. Bij het verlaten van de school zagen wij de brokkenpiloot met een hele stapel schriften en een nog veel grotere stapel papieren vliegtuigjes die door hem geproduceerd waren. Wij kregen niet het idee dat zijn liefde voor het bouwen van vliegtuigen hierdoor gegroeid was. En dan was er natuurlijk mevrouw Palfenier. Een vrouw over wie de meningen nogal verdeeld waren, maar die achteraf toch door velen als een lieve en aardige vrouw beschouwd wordt. Mevrouw Palfenier had de (leuke) eigenschap om, wanneer zij kwaad was, al haar zaken op het bureau te verplaatsen. Nu moet u weten dat er nooit zoveel op het bureau lag. Het gevolg was dus dat in haar woede de pen van links naar rechts werd gelegd en weer terug. Met de andere voorwerpen op haar bureau ging het precies zo. Ze kon daarbij zo leuk binnensmonds moppen.

In de loop van deze vier schooljaren zijn er twee leerlingen overleden. Gerrit van Dijk die met zijn brommer verongelukte (25 april 1979) en Jacco Verhoek, die tijdens een kleine ingreep bij de dokter plotseling overleed (29 januari 1981). Velen zullen hen nog niet vergeten zijn.

Dit waren zomaar wat voorvallen uit de periode 1977 - 1981. Deze periode werd afgesloten met een reisje naar België en Luxemburg. Een reisje waaraan ieder zijn of haar eigen herinneringen heeft. Gezellig was het in ieder geval wel.

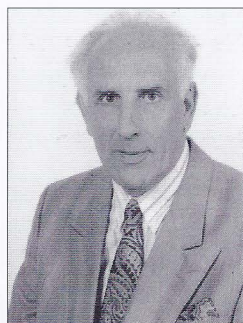
Gert Poetsma

Ingeschreven in 1977 onder nummer 2131

1984 - heden

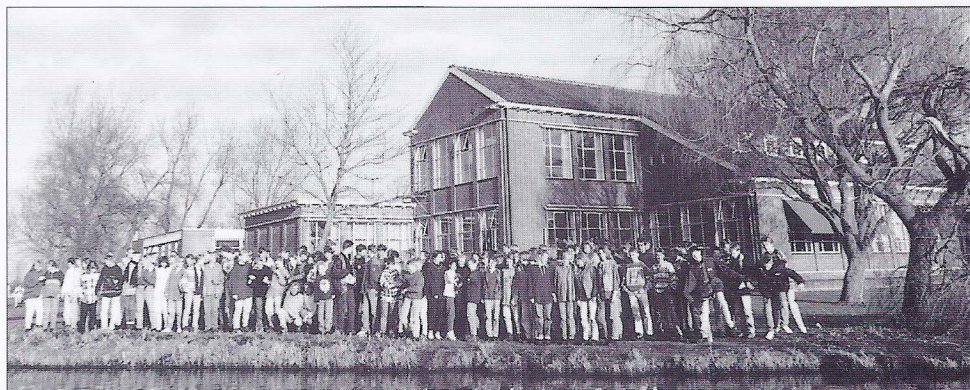
G.Fr. van der Beek

Op 1 augustus 1984 vond er formeel de wisseling van directeur plaats. Op 13 augustus begon het nieuwe cursusjaar. We startten in een gebouw, waarin volop verbouwd werd. Tot dat jaar is er steeds een stukje aan het oorspronkelijke gebouw bijgebouwd. Vanaf dat moment zal er voortdurend intern worden verbouwd. In de zomer-vakantie van 1984 is er begonnen met een verbouw. In de hoge hal wordt een nieuwe gemeenschapsruimte, die ook als extra overblijfruimte dient, gerealiseerd door het leggen van een vloer ter hoogte van het gangpad op de verdieping. Tegelijk wordt de voor-gevel enkele meters naar voren verplaatst, waardoor er beneden o.a. een nieuwe concierge-ruimte ontstaat. De glas-in-lood ramen krijgen een plaats in de nieuwe gemeenschapsruimte. Kortom, de school krijgt een nieuw gezicht: een nieuwe directeur en een (ver)nieuw(d) gebouw. Maar het zal nog maanden duren, voor dat alles een beetje op orde is.

Leerlingen.

Laat het voor alles duidelijk zijn: we zijn er voor hen! Als er geen leerlingen waren, dan bestond de school ook niet. Mijn prioriteit (en gebed) is dan ook steeds geweest: de zorg, of

Geen leerlingen, geen school (nov.1994)

Open dag op 4 februari 1993

Een kijkje in het Techn./Handv./Tekenlokaal. Onder toezien van dhr. Harbers deelt dhr. Elferink de opdrachten uit.

er voldoende leerlingen naar onze school komen. De Heere heeft daarin tot nu toe willen voorzien.

Het leerlingenaantal is aanvankelijk wat wisselend geweest, daarna een paar jaar constant, om vervolgens te stijgen en weer constant te blijven. Momenteel schommelt het aantal leerlingen al jaren rond de driehonderd.

In de loop van de jaren is het onderwijsveld in onze regio wel veranderd. In Hasselt werd de L.H.N.O.-school opgeheven. Dit heeft geen gevolgen gehad voor de leerlingengroep naar Zwartsluis. In Kampen werd een Reformatorische school gesticht. Ook dit heeft voor ons geen merkbare gevolgen gehad. In Vollenhove fuseerde de L.H.N.O.-school met de M.A.V.O.-school; deze nieuwe school fuseerde enkele jaren later met de Christelijke Scholengemeenschap in Emmeloord. Dit heeft voor ons wel gevolgen gehad. De grens van ons wervingsgebied is verlegd. Wij hebben inmiddels goede contacten opgebouwd met de basisscholen in SintJansklooster (de Wiedekieker) en Heetveld (Herv. school). Ook van de Christelijke basisschool in Vollenhove (het Kompas) krijgen wij enkele leerlingen. Inmiddels is de openbare MAVO-school in Vollenhove ook opgeheven. Dit heeft ons, wat leerlingen betreft, geen voordeel opgeleverd. Uit deze opsomming blijkt, dat alle scholen voor voortgezet onderwijs in de Noord-Westhoek zijn verdwenen, met uitzondering van onze school.

Wij hebben duidelijk een plaats in de regio behouden: een school, die voor ouders en leer-

lingen herkenbaar is. Hieraan wordt door directie, leraren en onderwijsondersteunend personeel zeer intensief gewerkt. Jaarlijks bespreekt de directeur op de basisscholen de resultaten van hun oud-leerlingen en jaarlijks komen de directeuren van de basisscholen op onze school om de ontwikkelingen op elkaar af te stemmen. Er is enkele jaren intensief deelgenomen aan het overleg in Genemuiden tussen basisscholen en scholen voor voortgezet onderwijs, het zogenaamde BOVO-overleg. In januari houden de basisscholen hun voorlichtingsavonden voor de ouders van groep 8. Op deze avonden zijn wij ook aanwezig om iets van onze school te vertellen en te laten zien. In het voorjaar houden wij onze open dag, waarop alle leerlingen van groep 8 worden uitgenodigd en zo nodig met een bus worden opgehaald. Zij krijgen in een aantal korte lessen een indruk van het onderwijs op onze school. 's Avonds worden deze leerlingen met hun ouders ontvangen en krijgen - na een paar korte voordrachten - een rondleiding en zien dan de school in bedrijf. Om het contact tussen huis en school te intensiveren worden er maandelijks cijferlijsten en een mededelingenblad meegegeven. De laatste jaren brengen de leerlingen van klas 3 een week door in een bedrijf. In deze arbeidsoriëntatieweek kunnen zij zich o.a. voorbereiden op hun beroepskeuze. Ongemerkt zijn wij al beland bij

Onderwijs

Als je dan leerlingen hebt, is een eerste vereiste, dat het onderwijs goed is. De school in Zwartsluis leidt op voor het mavo-diploma. Directie en leraren zullen dus zelf goed opgeleid moeten zijn om dit onderwijs ook te kunnen geven. Hierop houdt de inspectie van het onderwijs toezicht.

Vanouds.....een opleidingsinstituut. Klas 1a krijgt biologie van dhr.Veldkamp (dec.1995)

De leerlingen worden in het voortgezet onderwijs, dus ook bij ons, op drie gebieden begeleid: op intellectueel, keuze- en beroeps- en op sociaal-emotioneel gebied.

Vanouds is onze school een intellectueel opleidingsinstituut. Dat blijft het ook. In de loop van de jaren heeft het dekanaat zich ontwikkeld. Ook aan onze school is een leraar, die naast zijn lesgevende taak, de leerlingen begeleidt bij de school- en beroepskeuze: de dekaan. Op het gebied van de sociaal-emotionele begeleiding heeft de school onlangs een regeling vastgesteld. Op alle gebieden zijn wij dus bij-de-tijd.

Het zal u dus niet onbekend zijn, dat het onderwijs voortdurend aan verandering onderhevig is. Dat houdt wel in, dat de directie en de leraren zich ook voortdurend aan deze veranderingen moeten aanpassen. Dat doen zij door de vakliteratuur bij te houden en zich bij te laten scholen. De grote veranderingen zijn ingrijpender en vragen om meer inzicht en leiding. Allereerst ontstaat er in de tachtiger jaren een nieuwe visie op het onderwijs. De school moet autonoom (= zelfstandiger) worden. Voor de scholen zou dit betekenen, dat er minder regelgeving te verwachten zou zijn uit "Zoetermeer" en dat de scholen zelf veel beter hun onderwijs kon inrichten naar hun onderwijsdoelen. De overheid zou zorg blijven dragen voor voldoende bekostiging. We zijn zo langzamerhand vertrouwd geraakt met deze visie. Er is inderdaad wat meer vrijheid gekomen om het onderwijs in te richten naar de

Dhr.Elferink (wnd onderdir.) in overleg met brugklascoördinator, dhr.Kaan (jan.1996)

eisen van de school. Zo heeft onze school enkele jaren geleden een paar nieuwe functionarissen gekregen: er is nu een coördinator voor de onderbouw en een coördinator voor de bovenbouw. Beide hebben een deel van de uitvoerende taken van de directie overgenomen. De directie houdt zich veel meer dan voorheen bezig met beleid, beheer en organisatie.

Met de grotere vrijheid is ook een grotere verantwoordelijkheid gekomen. In een tijd van voortdurende bezuiniging bij de overheid heeft de school ook een groter (financieel) risico te dragen gekregen. Ook dit vraagt van de directie goed inzicht en alert optreden. Het zal ook duidelijk zijn, dat er van een bestuur veel meer inzicht verwacht en gevraagd wordt.

Een tweede grote verandering, die hiermee samenhang, was, dat de overheid het vormen van scholengemeenschappen sterk heeft gestimuleerd. Ook voor onze school betekende dit voortdurend bedacht zijn op wat de ouders vragen. Het opgaan in een grote scholengemeenschap biedt voordelen: de leerlingen kunnen wat gemakkelijker van niveau veranderen; de onderwijsmethodes zijn op elkaar afgestemd en als school krijg je meer geld. In onze afweging speelde dat steeds mee, maar belangrijker was, dat de identiteit in een zelfstandige school beter behouden kan blijven en dat er altijd leerlingen zijn, die zich beter thuis voelen op een kleine school, waar leraren en leerlingen elkaar goed kennen. Het categoriale onderwijs heeft zijn bestaansrecht immers bewezen.

Een derde grote verandering is de basisvorming. Sinds 1993 is aan alle scholen deze onderwijskundige vernieuwing ingevoerd. Vooruitlopend op de invoering van de basisvorming werden aan onze school de nieuwe vakken techniek en informatiekunde al gegeven. Vanaf het schooljaar 1993/1994 wordt ook het laatste vak - verzorging - gegeven.

Basisvorming betekent - behalve nieuwe vakken - ook een aanpassing van het onderwijs. Het zijn vooral de leraren geweest, die zich hebben moet bijscholen.

Een vierde verandering is in voorbereiding. Vanaf het schooljaar 1998/1999 komen er in de bovenbouw enkele richtingen of streams.

In de derde klas zullen de leerlingen een voorlopige keuze moeten maken uit 4 sectoren :

Techniek

Economie

Zorg en Welzijn

Agrarische sector

Een MAVO kan de theoretische leerweg aanbieden. Deze onderwijskundige veranderingen in de nabije toekomst vragen van het personeel, dat zij zich opnieuw laat bijscholen en van bestuur en directie een alert beleid. Er zijn inmiddels intensievere contacten met scholen in de regio.

Gebouwen

Goed onderwijs vraagt om goede randvoorwaarden. Vandaar dat in de loop van de jaren, het schoolgebouw voortdurend is aangepast aan de eisen van de tijd.

In de inleiding schreef ik al iets over de grote verbouwing in de zomer van 1984. In de loop van de jaren is er veel in en aan het gebouw verbeterd. Hiervoor moest vaak een beroep

worden gedaan op de afdeling bouwzaken van het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen (O&W), het huidige ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (O,C&W). Soms duurde het heel lang voor er een goedkeuring afkwam voor een aanschaf of verbetering. Zo kon het gebeuren, dat ongeveer een jaar nadat de gemeenschapsruimte klaar was er tafels, stoelen en een geluidsinstallatie konden worden aangeschaft. Dat duurde zo lang, omdat ook goedkeuring van de brandweer nodig was en die kwam pas, nadat er boven een nooduitgang was gemaakt. Om het hoge energieverbruik wat terug te dringen, is de hele school voorzien van tl-verlichting en is de verwarmingsketel vervangen door een computerbestuurde hr-ketel. De akoestiek in de lokalen was slecht. In alle lokalen zijn nieuwe plafonds aangebracht. Alle lokalen hebben nieuwe gordijnen gekregen en zonwering. In sommige lokalen is de vloerbedekking vernieuwd, een nieuw bord aangebracht, en/of de hele inventaris vernieuwd.

In 1985 werden we geconfronteerd met een afgekeurde gymzaal. Besprekingen met het ministerie, de gemeente en de provincie leverde ons een gymzaal op, die ingericht werd naar de eisen van de tijd. Deze zaal kostte het bestuur slechts een piek.

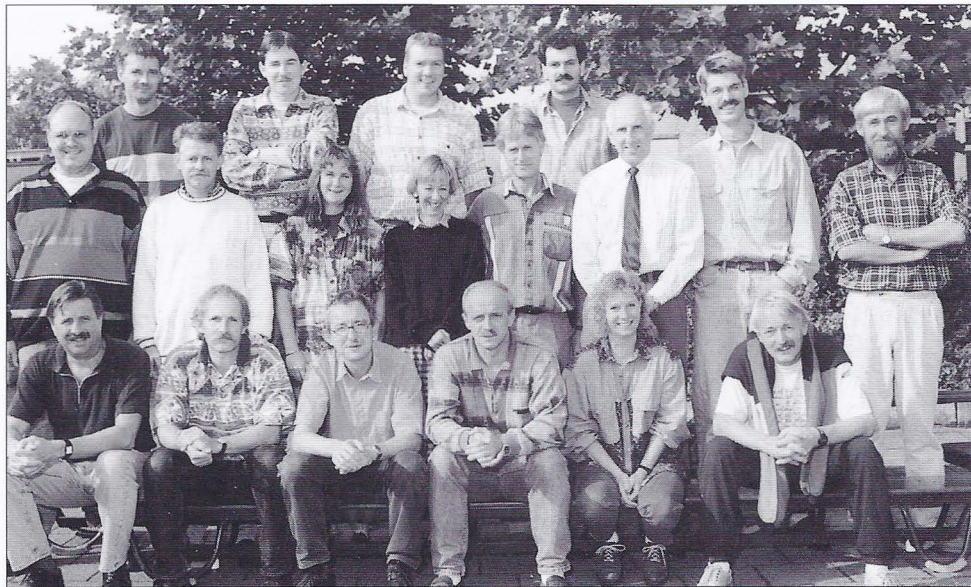
De gebouwen werden ook rolstoelvriendelijk gemaakt. Er kwam, zowel voor het hoofd- als voor het noodgebouw een oprit. In het hoofdgebouw kwam een nieuw invalidetoilet en een plateau lift. Ook de buitenkant van het gebouw is helemaal opgeknapt: betonlateien zijn hersteld, voegwerk is vernieuwd, schilderwerk verricht en spouwmuur- en dakisolatie aangebracht.

Zelfs aan de catering wordt gedacht. Dhr. Hoekman (conc.) en de leerlingen Anne Beens, Arnold van Dijk, Bert-Jan Bakker ('95)

Een paar jaar geleden werd bij het ministerie de vervanging van het noodgebouw aanhangig gemaakt. Bekend was, dat van het ministerie nauwelijks financieel iets te verwachten was. Wie schetst onze verbazing, toen binnen enkele maanden het bericht kwam, dat we lokaliteit mochten huren. Na goed en intensief overleg met het gemeentebestuur van Zwartsluis en het bestuur van de protestants christelijke school in Zwartsluis is er een besluit genomen. De (inmiddels gefuseerde twee) christelijke basisscholen zullen - na uitbouw - in één gebouw worden ondergebracht. In het leeggekomen gebouw zal de openbare basisschool worden gehuisvest en het gebouw van de openbare basisschool zal dan aan ons "verhuurd" worden. Dit gebouw ligt vlakbij ons hoofdgebouw. Mijn wens was, om beide gebouwen middels een gang met elkaar te verbinden. De leerlingen kunnen dan naar alle lokalen - inclusief de gymzaal - zonder eerst naar buiten te moeten. Dit leek aanvankelijk te kostbaar en dus niet haalbaar. Maar na enig overleg, waarin het belang van de leerlingen centraal stond, is toch besloten om uitvoering te geven aan dit plan. Tegelijk zullen beide gebouwen aangepast worden aan de eisen van de arbeidsomstandighedenwet (Arbo-wet). In verband met de veiligheid is er een ontruimingsplan opgesteld. Periodiek wordt een ontruimingsoefening gehouden.

Wij hebben, als de (ver)bouw achter de rug is, een aangepast en één modern schoolgebouw. Tevens zal de - enige jaren geleden aangekondigde - nieuwe rijwielstalling gebouwd worden.

Personeel 1995-1996

Bovenste rij: Kaan, Voerman, Weemink, Klaassen. Middelste rij: Harbers, Bos, Koppejan, Zwart, Wijnbergen, Van der Beek, La Roi, Van 't Hul. Zittend: Van Gelder, Veldkamp, Van der Weerd, Elferink, Bosma, Koning (Dhr. Van Ommeren, mevr. Favier en mevr. Te Winkel ontbreken)

Examenklas, 17 april 1985

Het bestuur doet er alles aan om de werkomstandigheden goed, prettig en naar de laatste eisen van de tijd te laten zijn. Terloops wil ik opmerken, dat de hele leerlingenadministratie inmiddels geautomatiseerd is en dat voor deze werkzaamheden iemand in deeltijd is benoemd. De randvoorwaarden om goed te kunnen werken zijn dus in orde. Dan blijft er nog één categorie om te bespreken over.

Personeel

Dit zijn de mensen, die uitvoering moeten geven aan het werk. Het zijn mensen, die bevoegd zijn voor hun vak en dus ook alle kennis in huis hebben om de ons toevertrouwde leerlingen te begeleiden.

Aan onze school kunnen wij enkele groepen van mensen onderscheiden. In onze organisatie kennen wij de directie, twee coördinatoren, die uitvoering geven aan het directiebeleid, de dekaan, die de leerlingen adviseert en helpt plaatsen in het vervolgonderwijs, leraren en onderwijsondersteunend personeel, bij ons bestaande uit twee conciërges, een administratief medewerkster en drie schoolschoonmaaksters.

Al deze mensen zijn er om de leerlingen te helpen aan een mavo-diploma. Helaas moeten wij - na alle inspanningen - ook tussentijds wel eens leerlingen verwijzen naar een andere school. De contacten met deze scholen zijn zo, dat (over) plaatsing nauwelijks of geen problemen oplevert.

In de periode vanaf 1984 is er ook personeelwisseling geweest. Het zou trouwens niet

goed voor een school zijn, wanneer dat niet plaats had. Gelukkig is er aan onze school ook een vaste kern: leraren, die mede het gezicht van de school zijn; die de school en de leerlingen een warm hart toedragen; die zich volledig inzetten voor de goede en de zwakkere leerling.

Twee maal hebben wij definitief afscheid moeten nemen, omdat personeelsleden ons door de dood ontvielen. Op 2 februari 1987 overleed tijdens een schaatstocht plotseling onze adjunct directeur, de heer A. Bosman. Op 3 mei 1991 overleed na een ernstige ziekte de heer W.L. Gelling, onze leraar biologie en Nederlands. Beiden hadden hun eigen plaats in onze schoolgemeenschap en hun overlijden heeft een diepe indruk nagelaten.

In de meeste gevallen is personeel benoemd, dat moest invallen wegens ziekte. Van deze mensen konden wij dus "gelukkig" ook weer afscheid nemen. Een enkele keer vertrok er iemand, die aan een andere school of instelling een benoeming kreeg. Ook hebben wij in ons personeelsbestand iemand, die al jaren wethouder is.

Tenslotte

Het onderwijs is in beweging. Het is niet meer zoals het was. Ook wij nemen deel aan Interregionaal overleg met andere scholen.

De verantwoordelijkheid van het bestuur is sterk toegenomen, zowel op het beleidsterrein van onderwijs, als op dat van beheer en financiën. Er wordt steeds meer deskundigheid

Klas 1, sept. 1988

Examenklas 1989-1990

van onderwijs, als op dat van beheer en financiën. Er wordt steeds meer deskundigheid gevraagd en het is de vraag, of dat niet beter gevonden wordt in een vorm - welke dan ook maar - van samenwerking.

Wat de uitkomst ook moge zijn: ik wens, dat er nog vele jaren - onder de zegen van onze God - in Zwartsluis een school zal staan, waar onderwijs gegeven kan worden en waar leerlingen geleid worden tot Jezus. Of, zoals het verwoord is in onze onderwijsdoelstelling: Ons onderwijs heeft tot doel jongeren op te leiden voor een mavo-diploma. Dit diploma geeft toegang tot het vervolgonderwijs en is een stap op weg naar het verwerven van een plaats in de maatschappij. Tegelijkertijd willen wij onze leerlingen begeleiden op de weg naar de volwassenheid. Wij willen ons daarin laten leiden door het Woord van God.

INTRODUCTIEWEKEN/DAGEN

“De overstap van de basisschool naar het Voortgezet Onderwijs betekent voor uw kind een grote overgang. Daarom beginnen wij dit cursusjaar met een introductieweek...

Deze zinnen sieren tegenwoordig informatiebrieven naar de ouders van leerlingen in de brugklas. Al jaren wordt er op de MAVO een introductieweek gehouden. Dat is lang niet altijd zo geweest. De schrijver van dit stuk kwam in 1985 op de MAVO; toen bestond de “introductie” uit een fietstocht, samen met de andere klassen en de leraren. Daarna begonnen de lessen en de overgang, ach, dat kwam vanzelf wel goed.

Elferink is er mee begonnen. Een “echte” introductieweek, wel dertig kilometer fietsen van huis en haard. De tocht voerde naar de Jeugdherberg in Oldebroek, waar de nieuwe leerlingen van dinsdag tot en met vrijdag bleven. Ze sliepen op zaal met hun lotgenoten; het eten werd voor hen gekookt en er werd een introductie-programma afgewerkt.

Introductieweek sept.1992 Klas 1 (de huidige vierde klas) bezoekt de “Batavia” in Lelystad.

Veel leerlingen vonden dit een schitterende week. Anderen hadden er wat meer moeite mee. Enige voorbeelden van telefoontjes met de leiding:

“Meneer, onze Ameida heeft nogal last van heimwee. Mag zij wel eens naar huis bellen?” Tot grote geruststelling mocht dat.

“Meneer, onze Jochem is allergisch voor spruitjes. Mag hij die ook laten staan?” “Ja mevrouw, afwassers zijn altijd nodig”.

De introductieweek begon op dinsdag.

De reizen werden altijd per fiets gemaakt. Er reed een volgauto mee voor problemen onderweg en voor de frisdrank tijdens een tussenstop in Kampen. Na aankomst werden de zalen ingedeeld en werd iedereen in de grote zaal verwacht. Daar werd de week begonnen met een bijbellezing (meestal over de talenten) en gebed. Vervolgens werden er kennismakings-spelletjes gedaan.

Eerst werd er meestal gesport; daarna mocht je vrij spelen en vervolgens was er het avondeten. Toen maakte Sylvester eens de grote fout om met het eten te “smeren”. Dat zag één van de leiders. Toornig rees deze op, stapte op de misdadiger af en gaf een pedagogisch tikje op het rechteroor. “Naar voren” was het korte bevel en Sylvester at zijn bietenpraktje alleen bij de haard.

Na het avondeten was er een avondwandeling; daarna mocht je nog even spelen op de zaal en om 22.00 uur was het slapen geblazen.

Op de tweede dag, woensdag, werd er meestal geoefend in het agenda’s invullen. (Hoe schrijf je bij maandag het tweede uur op dat je Frans hebt van mevrouw Dam en hoe moet je noteren, dat je moet leren pagina 56 tot en met 58 en maken oefening 5a tot en met 6c?); Schoolregels werden uitgelegd (je mag niet eten tijdens de les, leraren houden niet van pin-dakaasluichtjes tijdens hun uitleg) en het lesrooster kwam aan de orde. Verder werden er in het begin vaak toetsen gemaakt op taal- en rekengebied.

De derde dag werd meestal ergens anders doorgebracht. De allereerste keer gingen we naar een macro-biotisch-eco-morfische kruidentuin. De leerlingen waren eerlijk gezegd niet zo geïnteresseerd in de geneeskundige werking van de kamperfoelie-olie en tijdens de dia’s was hier en daar een zacht gesnurk te horen. Ach ja, de naam slaapzaal doet zijn naam natuurlijk niet altijd eer aan.

Later werd meestal de Flevohof aangedaan. De leerlingen de tuinen in en de leiding naar het restaurant. ‘s Middags werd altijd even gepunterd door de leiding waarbij de leerlingen altijd werden verslagen (en punterbomen lieten staan). Moe maar voldaan fietsten we dan naar huis.

‘s Avonds was er bonte avond, dwz dat er, indien mogelijk, een kampvuur werd gehouden met spel, zang en snoepjes. Bij regen weken we uit naar binnen en werd er een keer een video gehoord. Het idee was dat de leerlingen met glimmende oogjes en genietend van hun sjippijs naar Tom en Jerry zouden kijken maar dat viel tegen: “Ken ik al! Te kinderachtig! Wanneer mag ik naar bed? Kan Rocky IV niet aan?” Enfin, dat was eens maarnooit weer.

Introductieweek sept.1996 Punteren in Giethoorn. V.l.n.r.: Klaas Roeten, Matthijs vd Wal, Henri Bruins, Ricardo Lok, Menno v Terwisga, Michael Muurling.

De meute moest gaan slapen maar deed dat niet. Overal waar de leiding de oren te luisteren legde, klonk zacht gefluister. Bij de meisjes ging het over relaties en het milieu; de jongens hadden stoere verhalen en lieten boeren.

Dat kon zo niet doorgaan dus werd er ingegrepen. De grootste guppekop kreeg een zaal voor zich alleen: de gang. Bij nog meer kabaal: naar de leiding. Zo, dat hielp. Een laatste ronde.

“Meneer, ik heb zo’n hoofdpijn. Mag ik een asperientje?” “Ja hoor, Margreet” en vervolgens werd gewoon een glas water gehaald en opgedronken. Even later vroeg je of het beter ging en altijd was het antwoord “ja” met een diepe zucht.

Zachte fluisteraars werd er op gewezen dat ze de volgende dag een heel stuk moesten fietsen. Als je niet goed uitgerust was, werd je misselijk en moest je spugen. Poeh, dat schrok af en binnen een kwartier was iedereen rustig.

De laatste dag was de terugtocht waarbij dhr. Smit met z’n grote kar een heleboel bagage meenam. Banden werden opgepompt en de laatste koffie naar binnen gegooid. Dan was het “GO” en vertrokken we naar huis. De meeste leerlingen gingen die vrijdagavond vroeg te bed...

Sinds 1991 is er een gewijzigde opzet: de introductieweek zelf bleef bestaan, maar werd vanaf dat jaar vooral op school doorgebracht. Daar waren meerdere redenen voor.

Het fietsen met zo'n groep leerlingen werd steeds meer een probleem; veel automobilisten gunnen tijd noch ruimte om een groep leerlingen voor te laten gaan bij een kruising of een smalle dijkweg. Er was een keer een botsing waarbij een leerlinge frontaal in aanraking kwam met een auto ;

het liep uiteindelijk goed af, maar op dat moment dacht iedereen daar anders over. Ook bleken veel leerlingen op te zien tegen een week van huis.

De leiding kwam tot de conclusie, dat het leuker zou zijn om de week op school en in de omgeving door te brengen.

Een aantal genoemde onderdelen zijn gebleven. Wel worden er minder toetsen gemaakt en wordt er meer nadruk gelegd op het kennismakingskarakter en het leren studeren. Hoogtepunten zijn op dit moment het punteren in Giethoorn en de patatmaaltijd op vrijdagmiddag: er is altijd zoveel patat dat diverse leraren spontaan komen "helpen"...

Jubileum MAVO 25 jaar

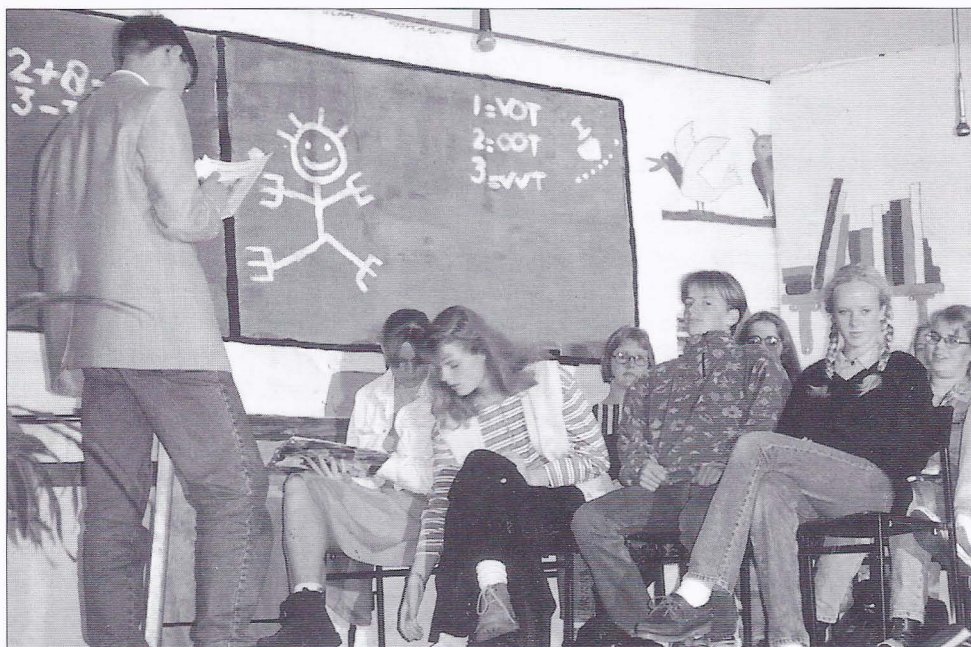
Het is 19 oktober 1994. Er is feest op school. De Stichting Chr. Mavoschool voor Zwartsluis en omgeving bestaat 25 jaar. Een van de festiviteiten is een toneelstuk. Al maanden van tevoren zijn enkele leraren en leerlingen bezig met het voorbereiden van het toneelstuk. 's Morgens wordt het stuk opgevoerd voor de eerste en tweede klassers. Klas 3 en 4 doen ondertussen spelletjes in en om de school. Als beloning krijgt iedereen een zak friet met een frikadel of kroket. Het toneelstuk gaat over gewone mensen. Maar wat zijn dat eigenlijk ? Dat is de thema van het toneelstuk : "Normaal gesproken".

Maartje de Jonge speelt de hoofdrol als Sarah van Rijswijk. Sarah is een meisje dat erg onzeker is over haar persoontje. Ze wil graag meedoen met de groep, maar kan gewoon niet meedoen. Ze snapt zelf niet waarom. Ze is verliefd op Egbert, een klasgenoot, gespeeld door Dennis Kroes. Hij is ook verliefd op haar. Aan het slot van het stuk komt dit wel goed: een "Happy end".

Er zijn wel meer leuke scenes in het stuk, teveel om allemaal op te noemen. Meneer Harbers die een "aso-rocker" speelt die bij een bushalte een jong hondje de stuipen op het lijf jaagt, Marjanne ter Wee, die de sterren van de hemel zingt als moeder van Sarah. En dan nog Hilde Bonthuis en Machteld Schoeman die samen heel wat afroddelen. Het stuk wordt een groot succes, ondanks het feit dat het verwisselen van de decors niet altijd even vlekkeloos verloopt. Decors, die trouwens prachtig gemaakt zijn door de heren Westrik en Veldkamp. Nog lang wordt er achteraf over nagepraat. Als beloning krijgen alle spelers een entje aangeboden, wat erg in de smaak valt.

Tijdens het jubileum werd een actie afgesloten, die mede door burgemeester Rietkerk van Genemuiden was opgezet. De opbrengst van f 3000,- wordt hier bekend gemaakt door de burgemeester van Zwartsluis, dhr. Kobes.

.....het toneelstuk gaat over gewone mensen....

Onze tijd aan de MAVO

Ervaringen van twee scholieren

Aan de MAVO hebben we (tot nu toe nog) goede herinneringen. Een gezellige school, waar iedereen elkaar kent. Nog een paar maanden en dan gaan we deze school verlaten. Best wel jammer, want we hebben er een leuke tijd. Een dag, die ons altijd bij zal blijven is het uitje naar Amsterdam op 1 juni 1994. We gingen naar het Technologisch museum, maar ook naar Artis.

Hartstikke interessant natuurlijk, maar het leukste is toch wel als je zelf in Amsterdam op ontdekking mag uitgaan.

Zo kwamen we dan ook met een stel meiden op de Dam.

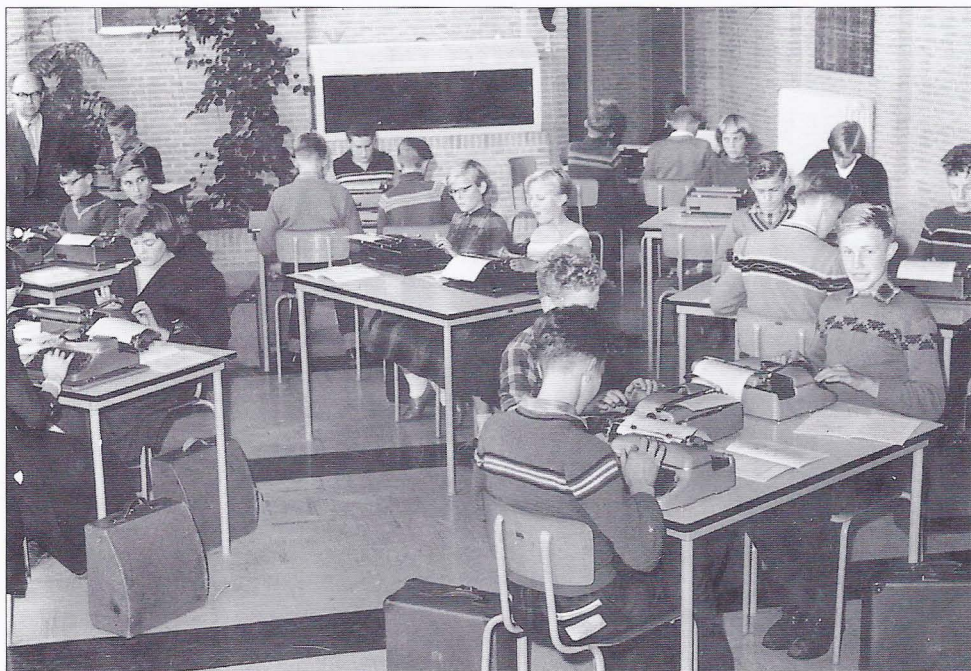
Inge Mateboer wantrouwde iedereen in Amsterdam je kon toch maar nooit weten. Toen kwam er een man op de Dam naar Inge toelopen met een zakje in zijn hand. Volgens Inge droeg hij dat wel erg geheimzinnig bij zich, dus dat zouden vast wel drugs zijn die hij haar wilde verkopen. Het bleek duivenvoer te zijn dat die man daar verkocht. Toen we weer met de bus van de Dam naar Artis wilden gaan, bleek dat Margret Kleine en Juliët Minet er nog niet waren. Oh, oh, wat nu? Meneer Van 't Hul heeft ze gelukkig gevonden. Maar wat een dag!

Een andere leuke herinnering is de pannekoekenactie van 6 februari 1995. Deze actie organiseerde onze klas naar aanleiding van de Watersnoodramp. Heel wat luitjes van onze klas bakten pannekoeken en verkochten deze op school. De opbrengst na afloop : f 275,15

En uiteraard waren er nog de sportdagen, het schaatsen in Heerenveen en de klasse-avonden. We zitten nog op school, hopelijk niet meer voor lang. Maar we weten nu al dat we na afloop kunnen terugzien op een leuke tijd, die we nooit meer zullen vergeten

Dianne Busweiler en Ellen van der Stelt

Beiden zitten thans in de examenklas.

Typeles in de jaren zestig

Huifkartocht klas 3b in 1973

Nawoord

Bij het maken van een reünie-boekje kan men uitgaan van 2 mogelijkheden : òf er moet getracht worden een volledig historisch verantwoord overzicht te geven òf er moet getracht worden een globaal overzicht te geven met anekdotes, gebeurtenissen, enz....Dat laatste hebben wij als uitgangspunt genomen. Deze keus impliceert, dat veel gebeurtenissen en andere vermeldenswaardig geachte zaken niet genoemd zijn.

De hoeveelheid gegevens en de stapel foto's waren zo groot, dat het meer moeite kostte om een verantwoorde selectie te maken, dan om in het bezit te komen van al dat materiaal.

Daarom is ervoor gekozen om per decennium slechts een klein aantal klasfoto's te plaatsen. Alle namen, vermeld onder de klasfoto's, zijn onder voorbehoud. Fouten en/of naamsverwisselingen zijn dus niet uitgesloten, hoewel we uiteraard geprobeerd hebben dit uit te sluiten.

Veel vermeldenswaardige onderwerpen zijn niet in dit boekje opgenomen. Een korte opsomming :

- * Overzicht alle leerkrachten 1921 - heden
- * Opening nieuwe school (oktober 1956)
- * Afscheid van dhr.De Groot
- * Installatie van dhr. Leenman

Mei 1992, laatste schooldag

Mei 1995, laatste schooldag

Presentatie arbeidsoriëntatie klas 3, 1993

5 dec.1995, Sinterklaas hartelijk onthaald

- * Afscheid van dhr. Leenman
- * Installatie van dhr. Van der Beek
- * MULO-avonden/Klasse-avonden/Feesten enz...
- * De school in oorlogstijd
- * Overgangsperikelen MULO - MAVO
- * De gebrandschilderde ramen, een verhaal apart
- * De laatste schooldag
- * De oriëntatieweek van klas 3
- * Ervaringen van oud-leerkrachten
- * Type-cursus
- * Tentamens
- * Diploma-uitreikingen
- * Toekomstperspectief MAVO

Al in een zeer vroeg stadium is een aantal leerlingen en oud-leerlingen benaderd om zijn ervaringen en herinneringen op schrift te stellen. Die bijdrage was onontbeerlijk.

Veel oud-leerlingen hebben foto's ingeleverd met namen van hun klasgenoten. Op een gegeven ogenblik waren er zoveel mensen ingeschakeld, dat het ondoenlijk is ze allen bij naam te noemen, omdat we daarbij het risico lopen er één te vergeten.

Dhr. Leenman werd bereid gevonden een historisch overzicht te geven van 1921 tot 1984, terwijl dhr. Van der Beek het deel van 1984 tot heden voor zijn rekening nam.

Vele uren brachten wij door met dhr. Leenman. Deels om al ons sprokkelwerk te laten verifiëren, maar ook om de vele foto's, die hij in zijn bezit heeft, te rangschikken en te plaatsen. Daarom willen we vanaf deze plek iedereen bedanken voor zijn of haar bijdrage.

Examenklas jubileumjaar 1995 - 1996